

Lietuviškos pasakos anglų kalba

JONAS AIŠTIS

Stepo Zobarsko parinktos ir anglų kalbą išverstos lietuvių liaudies pasakos išvydo dienos šviesą. Šį pirmąjį lietuviškų pasakų rinkinį išleido amerikiečių Geras J. Rickard leidykla. Knyga labai švariai atspausdinta, su dailininkės Ados Korsakaitės iliustracijomis ir aplanku. Vienu žodžiu, šia knyga Stepas Zobarskas bus atlikęs didelį ir sveikintiną žygį. Beje, iš visa ko matyti, kad knyga daugiau taikoma amerikiečių skaitytojui. Žinoma, ją ir kiekvienas lietuvis su pasididžiavimu ir pasigėrėjimu galės paimiti į rankas.

Knygoje telpa 36 populiarios ir lietuvių tautosakai būdingos liaudies pasakos, kaip antai: Eglė žalčių karalienė, Sigitė, Gulbė karaliaus pati, Devynia brolė, Dvylika brolių juodvarniais ląksčius ir kitos.

Pasakų motyvai

Pasakų parinkimas be priežiūros. Iš pateiktos medžiagos skaitytojas gali susidaryti apyptinį lietuviškosios pasakojamosios tautosakos vaizdą. Be to, pasakos parinktos atsižvelgiant ir į tai, kad jos būtų svetimam skaitytojui įdomios. Patsai vertimas, mano galva, atrodo geras: sklandus ir gyvas. Be to, vertėjas stengėsi išlaikyti lietuviškų pasakų stilių ir dvysią: palikti visi veikėjų lietuviški vardai ir kaikur net ir kaikurie išsireikšimai.

Knygos gale randame ir kritišką aparatą: dr. Jono Balio paaiškinimus, pasakų tarptautinę klasifikaciją ir trumpą bibliografiją. Visa tai daro rinkinį įdomų jaunimui, mėgėjui ir folkloro specialistui.

Nereikia nei sakyti, kad tautosaka ranka rankon eina su tautodaile. Dėlto reikia pagirti ir sveikinti dailininkę Adą Korsakaitę, kuri pasakų herojus parodė lietuviškais tautiniais drabužiais, nes tai svetimam skaitytojui padės įžvelgti tautinį vietos korektą.

Gal kas norėtų prikišti, kad pasakos siekia labai gilią senovę, o lietuvių tautiniai drabužiai yra palyginti labai artimų laikų padaras. Čia ir norėtųsi praversti tautosakos ir tautodailės ryšys. Pasakų motyvai sutinkami tie patys ir kitose tautose. Pasakos paplitimas rodo ne vien jos populiarumą, bet labai dažnai ir josios senumą. Vadinasi, pasakoje yra svarbus patsai motyvas, bet lygiai svarbus yra ir to motyvo savitas panaudojimas.

Mano vienas bičiulis, specialiai dalyką studijavęs, tvirtino, kad visi lietuviškosios tautosakos elementai atsekami aštuoniolikto amžiaus prancūzių madose. Bet pirmąjį pasakų pavyzdį taip deformuotas, taip pritaikintas vietos sąlygoms ir būdai, kad šiandien lietuviškos moters apdaras tiktų laikyti vienu originaliausių ir, manding, vienu gražiausių moters apdarų. Daug dalykų veikė pasisavinto pavyzdžio deformacija: medžiaga, spalvinės galimybės, bet esminis dalykas vis dėlto bus buvęs lietuviškos ir fantazija. Ta pat galima pasakyti ir apie paveldėtus ar pasisavintus (o kodėl ne kitiems parduotus?) pasakų motyvus. Senose pasakose amžius kaupėsi ir kristalizavosi tautos charakteris, buitis ir kūrybingumas. Sako, kad Pinskių pelkių pasakose dangus, tai yra — augščiausia laimės vieta, vaizduojama, kaip sausa vieta ir naujos vyžos... Tokių vietos ir socialinės aplinkos požymių apstu ir lietuviškose pasakose. Stai sakinytis iš Eglės žalčių karalienės: "Žalčio rūmuose visko pilna, dirbti nereikia, laisvė didžiausia, tik ganyklos ir linksminys!" Nema-

P. Augina

Francisco Luis Bernadez

BŪTI ĮSIMYLĖJUSIAM

Būti įsimylėjusiam, draugai, tai rasti tikrą gyvenimo vardą.
Tai užtikti pagaliau žodį, kokis reikalingas pasipriešinti mirčiai.
Tai atgauti paslėptą raktą, atidarantį kalėjimą, kuriame kalinama siela.
Tai pakilti nuo žemės su jėga, atsispiriančia iš viršaus.
Tai alsuoti platų vėją, virš medžių bežaujančią.
Tai spręsti iš asmenybės viršaus žaidimų priežastį.
Tai pastebėti akyse nuoširdų, į mus nukreiptą žvilgsnį.
Tai girdėti svetimos lūpose savo paties balsą, raiškiai pakartotą.
Tai užklupti kitose rankose tobulo draugystės šilumą.
Tai išsivaizduoti, kad ant visados nugalėtas mūsų sielos vienumos šešėlis.

Būti įsimylėjusiam, draugai, tai atrasti kur susijungia siela ir kūnas.
Tai išgirsti dykumoje mus šaukiančios upės kristolinį balsą.
Tai matyti jūrą iš bokšto, kuriame paliko kalėti mūsų kūdikystę.
Tai atremti liūdnam akis į garnių ir varpų peizažą.
Tai užimti plotus, kuriuose sugyvena kvapintų ir ginklų.
Tai būti pavyzdžiui kiekvienai rožei ir kartu jausti jos dūrį.
Tai suplakti jausmą su krūtinėje liepsnojančiu laužu.
Tai valdyti ugnies šviesą ir kartu būti liepsnos vergu.
Tai suprasti širdies gily pokalbį su toluma.
Tai rasti kryptį, vedančią į netrukdomos muzikos karaliją.

Būti įsimylėjusiam, draugai, tai įsisavinti dienas ir naktis.
Tai užmirti tarp susijaudinusių pirštų išsiblaškusių galvų.
Tai prisiminti Garsilaso, kai girdima kalbės daina.
Tai skaityti ką pirmosios kregždės rašo erdvėje.
Tai matyti vakarę žvaigždę iš kaimiečio trobos lango.
Tai žiūrėti kaip kalnais prabėga traukinys su žerintomis šviesom.
Tai suprasti tobulai, kad nėra ribų tarp sapno ir budėjimo.
Tai nežinoti koks yra skirtumas tarp skausmo ir džiaugsmo.
Tai klausyti lietuvis klajoklišką išpažinties vidurnaktį.
Tai įžvelgti širdies gelmėse mažytį žiburėlį.

Būti įsimylėjusiam, draugai, tai ramiai kentėti laiką ir erdvę.
Tai prabusti vieną rytą su gėlių ir vaisių paslaptimi.
Tai išsivaduoti iš savęs pačio ir būti susijungusiam su kitom būtybėm.
Tai nežinoti, ar savi ar svetimi tolimi nesmagumai.
Tai atkelti ligi šaltinio širdgėlos srovės drumstus vandenius.
Tai pasidalyti pasaulio šviesa ir kartu pasidalyti jo tamsia naktimi.
Tai stebėti ir džiaugtis, kad mėnulis dar tebėra mėnulis.
Tai įsitikinti kūnu ir siela, kad pastangos būti žmogum yra lengvesnės.
Tai pradėti sakyti visą dieną ir ateityje nebesakyti nieko.
Ir, be to, būti, mano draugai, įsitikinusi, kad turi tyras rankas.

Vertė P. Gaučys

F. L. Bernadez, argentiniečių poetas, savo poezijoje įieško paprastumo ir tobulumo. Joje mes randame įkvėpimą, meną ir poetinį sąžiningumą. B. yra laikomas viena žymesniųjų vertybių naujoje Pietų Amerikos literatūroje.

Kokių knygų
nesiūsti į Lietuvą

Prieš porą metų buvo galima pasiūsti breviorių ir ritualų Lietuvos kat. kunigams, ir jie buvo gauti, bet 1957 m. jokia religinė knyga ir net poezija su religiška antrašte, kaip, pvz., E. Tumienės "Karaliai ir šventieji", žuvo nepasiekusios savo adresatų.

Kan. Končias Drauge buvo patarta siūsti Lietuvos kunigams breviorių per Lenkiją, bet kas to patarimo paklausė, tas išmetė pinigų kaip į vandenį: 1957 metais ir šių metų pradžioje Lietuva siūsti brevioriai pasiekė Lenkiją, buvo iš ten pasiūsti į Lietuvą, bet adresatai jų siuntinij nepamatė. Kas iš kunigų dėl tremties ar dėl kitų priežasčių neteko breviorių, tie juos patys ar per gražiai ra-

šančius moksleivius kopijuoja breviorius, mišiolus, ritualus, o tai yra labai ilgas, sunkus ir keblus, vargingas darbas. Ranka nukopijuoti brevioriai labai grioždiški.

Lietuvos augstųjų mokyklų anglistikos studentai kartais prašo angliškų žodynų, gramatikų ir JAV istorijos vadovėlių. Žodynai adresatus pasiekia, bet tokia istorinė knygelė kaip Hofstatter "American Political Traditions" buvo išskirta iš žodynų tarpo ir jų adresatai negavo. Hofstatter yra pilnutinis marksistas ir marksistinių požiūrių vertina visus didžiuosius JAV prezidentus, bet Sovietų cenzoriai, matyt, tos knygos visai neskaitė: užteko to, kad tai yra knyga iš Amerikos istorijos ir todėl "trefna", tarybiniam piliečiui neskaitytina, o tuo tarpu joks rusas bolševikas negalėtų geriau pamurinti Amerikos istorinės tradicijos, kaip tai padarė Hofstatter, tad jokių istorinių knygų neverta siūsti Lietuvos anglistikos studentams.

Okupuotoje Lietuvoje

▼ Gedimino pilies bokšte bolševikai nutarė įrengti kraštotyros muzėjų. Projektą paruošė Valstybinė Statybos ir Architektūros komiteto restauracinė dirbtuvė. Nežinia ką bolševikai iš šių muzėjų dės, nes nuolat su didžiausiu įniršimu naikina visą kas primena laisvą lietuvių gyvenimą prieš ateinant nekultūringoms bolševikų ordoms.

▼ Kauno Politechnikos institutas šiemet priimta daugiau kaip 900 studentų. Vilniaus radijas, pranešdamas apie tai, priduria, kad "apie 60 abiturientų, čia išlaikiusių egzaminus, vyks į Maskvos, Leningrado ir kitų miestų augstąsias mokyklas". 15 vyresnių kursų studentų mokslą tęs Maskvos energetikos institute ir tapsią atominės energijos panaudojimo liaudies ūkyje specialistais.

▼ Vilniaus universitetan, teisės, medicinos, chemijos ir istorijos-filosofijos fakultetuose esą priimta 350 jaunuolių. Dauguma jų atėję iš armijos ar fabrikų.

▼ Pavergtos Lietuvos švietimo ministerija skelbia, kad vidurinėse mokyklose mokiniai galės laisvai pasirinkti kaikiurus mokslus, kaip tai žemės ūkio mechanizavimą, sodininkystę, daržininkystę, namų ruošą, mašinraštį, sąskaitybą ir stenografiją.

Naujos knygos

Valstybinė grožinės literatūros leidykla išleido šias knygas: Vinco Giedros — Nelinkta vėtroj ažuolai (eilėraščiai), Jaunieji — dešimtoji knyga (almanachas), J. Lankučio — Lietuvių dramaturgija (kritikos etidai), R. Narečionio — Nuostabus bičiulis (sceninis feljetonas), Lino Valbasio — Leiskit ir tėvynei (eilėraščiai) ir kt.

Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla davė šias knygas: V. Aleksandraičio ir B. Greševičiaus — Kaip įrengti televizorių, M. Bagdonaitės — Mokykloje ir už jos ribų, J. Jurginio — 1905 metų revoliucijos įvykiai Vilniuje, Kaip išvengti reumato ir širdies ligų (straipsnių rinkinys), Lietuvos valstiečiai XIX amžiuje (straipsnių. Red. kolegija: K. Jablonskis, J. Jurginis, J. Žiugžda), V. Mikėnas — Sachmatų pirmenybės, Z. Zinkevičiaus — Kaip žmonės išmoko rašyti ir kt.

ITALIJOS DAILININKAI

Guido Ballo knyga apie italų tapybą išversta į anglų kalbą ir išleista New Yorke (Fr. Praegerio) antrašte — Modern Italian Painting. Vertė Barbara Wall. Veikalas apima naująsias tapybą — nuo futurizmo iki dabartinių laikų. Idėta 155 spalvotos iliustracijos. Kaina \$30.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Fraternitas Lithuania, tokiuo vardu išėjo didelės apimties knyga to paties vardo medikų korporacijos 50 m. sukakčiai paminėti. Knyga yra didelio formato, turi 400 psl., spausdinta Nekalto Prasiidėjimo seselių vienuolių spaustuovės Putname. Leidinį redagavo prof. B. Matulionis, nors įvado žodį pasirašė dr. Kazys Oželis, dr. Antanas Matukas ir dr. Balys Matulionis. Fraternitas Lithuania yra lyg dalies medicinos darbuotojų enciklopedija. Knygoje yra korporacijos įstatai ir jos himnas, sukurtas kom. St. Šimkaus ir pasirašėdžio teksta stojant į korporaciją. Leidyne rašo dr. B. Matulionis apie korporacijos įsikūrimą ir gyvavimą, prof. dr. K. Oželis apie Petrapilio laikus, be to, knygoje randame dar šiuos autorius: prof. P. Stancius, dr. A. Matukas, dr. J. Stasiūnas, dr. V. Damijonaitis, dr. Vytautas

Gen. Vl. Nagevičius, korporacijos Fraternitas Lithuania įkūrėjas.

Tauras, Tupčiauskas, dr. Stasys Budrys, dr. A. Garūnas, dr. Kęstutis Aglinskis, dr. J. Kriaučiūnas, dr. M. Stukaitė, Ankudienė, dr. A. Mačiukienė, Alg. Nasvytis, dr. V. Ingelevičius ir visa eilė daktarų, Fraternitas Lithuania korporacijos narių autobiografijų. Taip pat yra ilgas sąrašas mirusių korporacijos narių biografijų. Kaikurie iš mirusių, kaip dr. V. Bendoravičius ar dr. J. Stasiūnas, savo biografijas parašė dar prieš knygai išeinant. Korporaciją įkūrė dr. gen. Vl. Nagevičius, kurio pirmuosius darbus korporaciją puoselėjant, gražiai prisimena knygos redaktoriaus dr. B. Matulionis. Daugiau raštu besidominčiam žmogui ir knygoj savo biografijas rašančių daktarų išsireikšimai.

Didelė dauguma jų pradeda be ypatingos manieros, stačiai: gimiau ten ir ten. Biografijos išsina sausos, tačiau tikslios ir tuo pačiu vertingos.

Knygoje Fraternitas Lithuania daug nuotraukų, asmeniškių ir grupinių, daug informacijos ir istorinės medžiagos ir į knygos išleidimą reikia žiūrėti, kaip į vieną kultūrinį veiksmą praturtinant mūsų istorinę literatūrą.

Knygos redaktorių padarytas didelis darbas. Surinkta daugybė autentiškos medžiagos, kuri gali būti vertinga ne tik medicinos darbuotojų, bet ir viso lietuvių kultūrinio gyvenimo istorijai.

Viršelį, gerokai skirtingu stiliumi negu buvo įprastai matyti, piešė dail. Vl. Vijeikis. Išleista 1958 m., taip pat pažymėta ir korporacijos įsteigimo 1908 m. data. Knygos kaina nepažymėta, atrodo, kad ji neskipta pardavimui, o daugiau savo korporantų tarpe platinti, tačiau kiekvienam besidominčiam bus nemaža enciklopedinių autentiškų duomenų.

● Dr. Kazys Cirtautas, šiuo metu gyvenęs Vokietijoje, vedė lietuvių dr. Elzė Laude. Dr. K. Cirtautas, kurį laiką profesorius Erlaugene ir Bamberge, vėliau gyveno Amerikoje ir po to vėl išvyko į Europą.

● Tauta ir žodis pradėjo eiti prieš 35 metus — 1923 m. Tai buvo mokslo žurnalas, leidžiamas Vytauto Didžiojo universiteto, humanitarinių mokslų fakulteto. Išėjo 7 knygos, 422-684 psl., iliustruotas. Susitojo ejęs žurnalas 1931 m. Pirmąją knygą redagavo prof. K. Būga, o nuo antrosios — prof. V. Krėvė-Mickevičius. Bendradarbiavo profesoriai: K. Būga, V. Krėvė-Mickevičius, A. Janulaitis, A. Sennas, J. Gerulis, E. Volteris, kun. T. Brazys, J. Vabalas-Gudaitis, B. Bruoga, prel. A. Dambrauskas, A. Salys, M. Biržiška, Vac. Biržiška, P. Gastaus, J. Jablonskis, J. Žilinskas, Pr. Skardžius, K. Jablonskis ir kt., davę eilę vertingų mokslinių darbų, studijų iš istorijos, kalbotyros, etnografijos, tautosakos. Be to, bendradarbiavo ir eilė jaunų mokslininkų, kuriuos jau išleido savas lietuviškas universitetas. Bendradarbiavo ir svetimtaučiai, davę studijų vokiečių, rusų, lenkų, kalbomis. Buvo platūs dokumentinis bei rankraštinis skyrius, be to, kritika ir bibliografija. (J. Vd.)

● Amžinas gyvenimas, knyga parašyta kun. J. Danieliaus, išėjo iš spaudos. Tai psichologinė studija apie žmogaus sielą, jos buvimą ir nemirtingumą. Knyga yra 68 psl. ir padalinta į tris skyrius. Pirmoje dalyje rašoma apie žmogaus kūną ir sielą ir kas siela yra. Antroje dalyje autorius moksliskai įrodo sielos amžinumą ir trečiojoje dalyje autorius rašo apie amžiną gyvenimą. Trukstant religinio turinio knygų ši knyga pravers kiekvienam daugiau ar mažiau prailavinusiam asmeniui, kurio lavinimasis tikyboje sustoja su vidurinės adaugstesnės mokyklos baigimu. Knygą spaudė Lietuvių Katalikų Spaudos draugija Chicagoje. Turi Chicago archyviskupijos aprobatą. Knygos kaina 2 dol. Kun. J. Danielius, šiuo metu gyvenęs Kanadoje, yra žinomas religinių knygų autorius.

● Pasilėgimas Veldetojo, tokiuo vardu buvo pirmoji Vydūno drama, parašyta prieš 60 metų, kuri vėliau buvo kiek pataisyta, Tilžėje ir kitur vaidinta. Jau po metų, sukurta keturi scenos veikalai: Numanė, Jonuks, Vėtra ir Ne sau žmonės, kurie pastatymuose sutraukdavo tūkstančius žiūrovų, net ir svetimtaučius. Vaidinta iš rankraščių, o vėliau ir buvo išleisti "Rūtos" leidyklos ir apipavidalinti bei iliustruoti įvairiomis venijetėmis dail. Adomo Brako. Kaikurie veikalai susilaukė ir kelių leidimų, nors pirmųjų tiražas buvo 800-1,000 egz. Pirmas jo leidžiamas ir redaguojamas laikraštis buvo — Šaltinis, pasirodęs 1905 m. Be šio dar redagavo: Jaunimą 1911 m., Naujovę — 1915 m. ir Darbymetį — 1921-1925 m. ir tremtyje — Vokietijoje Unsere Stimme. Šis ejo vokiečių kalba. Tuo pačiu vardu ejo ir Tilžėje, tik kitoje dvasioje. Dalis jo kūrinių perėjo per minimus laikraščius, bet atskirais leidimais žymiai pataisyti ir papildyti. (J. Vd.)

● A. Klimas, gyv. Clevelande, patikslina, kad signataras Petras Klimas nėra miręs, kaip buvo paminėta J. Vd. Draugo Kultūrinė kronikoje, rašant apie leidinį Mokinių Draugas. Jis yra gyvas, kaip gyvas yra ir mirusių skaitomas buvęs prez. A. Stulginskis.

● Jonas Černiauskas, 1606 S. Halsted st., Chicago, Ill., yra parašęs dvi knygas: Pasaulio tautų federacija ir Kokia buvo Lietuva per 20 m. Knygoms įieško leidėjo.

● Dr. P. Mačiulis įieško leidėjo naujai laidai jo verstan G. Papini veikalui Kristaus istorija.

KANADOS LIETUVIŲ MOKYKLŲ PROGRAMA

Tai naujas spausdintas leidinis brošiūros pavidalu, kurį paruošė Kanados Lietuvių Mokytojų konferencijos išrinktoji specialioji komisija, o išleido — Kanados Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondas.

200 egz. tiražu knygelę atspaudė Ziburių Spaudos bendrovė Toronte, leidinį atžymėdama 1958 m. data.

Išangos žodyje, išvardintame "Kanados lietuvių mokyklų patiprinimo keliu" leidinio paruošėjas, KLB Kultūros Fondo Švietimo komisija, šitai pasisako:

"Dabar veikiančią Kanados lietuvių mokyklų sistemą jau sukanka dešimt metų. Tai buvo 1948 m., kai Toronte, Šv. Jono parapijos klebonijos rūsyje, pradėjo veikti pirmoji dabartinio tipo šeštadieninė mokykla. Tuo buvo pradėtas antrasis Kanados lietuvių mokyklų etapas, perėmęs tęsti Kanados lietuvių švietimo tradicijas, sukurtas ankstyvosios mūsų emigracijos švietėjų".

Toliau, pasidžiaugus, jog per praėjusį dešimtmetį Kanados lietuvių šeštadieninė mokykla išaugo ir sutvirtėjo, vis dėlto, pabrėžiama, kad švietimo vadovai priėjo išvados, jog dabar-

tinė tokios rūšies mokykla reikalinga tam tikros reformos, kuri atneštų jai dar daugiau naudos — pastiprinimo.

Kokia toji numatyta reforma? O gi, stadi, cituoją iš įžangos žodžio, kiek tai liečia reformos reikala:

Šeštadieninė pradžios mokykla ir augštesniuosius liuanistinius kursus sujungti į vieną ir pavadinti bendru lietuvių mokyklos vardu:

Pailginti mokyklos mokslo metų skaičių iki dešimties, prieinant prie to palaipsniui ir užskaitant dabartinį parengiamąjį skyrių (1 sk. 1 gr.) pirmąją klase. Pagal šį nutarimą, KLB Kultūros Fondo patvirtintą ir paruoštą leidinyje talpinamos programos.

Leidinio, talpinančio savyje 30 pusl. teksto, turinys: Kanados lietuvių mokyklų patiprinimo keliu, Kanados lietuvių mokyklų savaitinė pamokų lentelė, R. Katalikų tikyba, Evangelikų liuteronų tikyba, Lietuvių kalba, Tėvynės pažinimas, Lietuvos geografija, Lietuvių istorija, Tautotyra, Visuomenės mokslas, Lituanistiniai praktikos darbai, Dainavimo programa, Dailės dalykai ir rankų darbai.

Pr. Alšėnas

Jayne Buckley, Little Rock, Ark., anglų kalbos ir literatūros mokytoja, žiūri pro mokyklos langą į tuščią kiemą, kadangi mokykla dėl segregacijos yra uždaryta. (UPI)

tos keturių milijonų miesčionių, kuri nesugeba turėti bent vienos savo nuolatinės operos. Nepamirština ir puiki 1957 m. Tautinių šokių šventė Chicagoje.

Institutas, muzėjus Aidai

Dramos srityje pažymėtinas Montrealio Lietuvių Dramos teatras, taip pat kitų grupių spektakliai, aktorius V. Žukausko veikla ir "Pelkių žiburėlio" 26 aktorių kolektyvo literatūrinės radijo valandos.

Dailės srityje iškeltinas L. A. Menininkų klubo Chicagoje įkurtas Lietuvių Meno muzė-

jus — Čiurlionio galerija, surengta apžvalginė paroda, organizuojamas Lietuvos laisvės kovų muzėjus skyrius. Jų veikla skatina mūsų menininkus kurti tautinei kultūrai. Inž. M. I. vanausko surengta Sao Paulo Lietuvos architektūros paroda gražiai prezentavo mūsų kultūrą Brazilijos šviesuomenė.

Mažiausiai pastebimas mokslo žmonių darbas, varomas ypatingai didelės mokslo reikšmės veikla, a. a. V. Biržiškės.

Lituanistikos Institutas, Kultūros Fondo remiamas, leidžia ypatingai didelės mokslo reikšmės veiklą, a. a. V. Biržiškės.

REIKŠMINGIAUSIAS IS REIKŠMINGUJŲ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu, New Yorke, Lietuvių Enciklopedijos redakciniam kolektyvui buvo įteikta \$1,000 pirmoji kultūros premija, kurią paskyrė Ohio Lietuvių Gydytojų draugija už pasaulio lietuvių bendruomenėje reikšmingą kultūrinį pasiekimą 1957-1958 metais.

Jury komisija (penktuoju bal savimu, 7 balsais, 2 susilaikius) premiją pripažino vertindama pagal šiuos svarbesnius kriterijus: 1) Kiek siūlomasis prisideda prie efektyvaus lietuvių išsilavinimo, 2) Kokį teikia naują įnašą į lietuviškąją kultūrą užsienyje, 3) Kiek padeda efektyviai perduoti lietuviškosios kultūros ir gyvenimo stiliaus tradicijas jaunosioms užsienio lietuvių kartoms.

Be to, komisija, be oficialaus protokolo, savo specialiaume raše išdėstė motyvus bei pateikė lietuviškosios kultūros puoselėtojų įvertinimą, skirtą visuomenei, kuri yra prisidėjusi savo pasiūlymais. Čia pateikiamas to rašto turinys:

"Svarstydama 1957-58 m. lietuvių bendruomenėje atsieliktus kultūrinius laimėjimus, komisija su didžiausiu pasitenkinimu randa, kad mūsų išeivijos lietuviškas gamybas yra inspiuojamas ir reikišias labiausiai dėka privačios — individualinės ir kolektyvinės — iniciatyvos, apimančios ne tik vyresniąją, bet ir jaunesniąją išeivijos kartą. Komisija apsvairstė išties eilę reikšmingų pasaulio lietuviams įvykių įvairiose sri-

tyse — nuo mokslo ligi tautinės kultūros propagandos. Komisija jaustusi laimingesnė, jei galėtų skirti 20 premijų.

Lituanus ir opera

Komisija nori atkreipti visuo menės dėmesį į ypatingai judrią akademinio jaunimo lietuvišką veiklą savųjų ir svetimųjų tarpe, rengiant parodas universitetuose, organizuojant studijų dienas lietuviškiems klausimams svarstyti, ir ypačiai leidžiant simpatizingą Lituanus žurnalą lietuviškai kultūrai propaguoti, kuris yra vertas visų mūsų paramos.

Didelį lietuviško švietimo ir auklėjimo darbą garbingai atlieka Augštesnioji Lituanistinė mokykla. Jai padeda organizacijos ir atskiri pasišventėliai. Pažymėtini Jaunimo Centro rūmai Chicagoje, jaunimo stovyklos, pvz. Dainava. Išskirti- nia kun. B. Suginto vedama tremties mokykloms remti akcija per rėmėjų būrelius.

Pasigėrėtinas darbas atliekamas muzikos ir dainos meno srityje, kurią reprezentuoja nusipelnęs Čiurlionio ansamblis, taip pat ir kiti chorai. Kompozitorius K. V. Banaitis sukūrė lietuvišką operą Jūrą ir Kas- tytis, kurios pastatymo laukia visa lietuvių visuomenė. Chicago Lietuvių Vyry chorą Vy- tis, sutelkęs 130 asmenų kolektyvą, su dideliu pasisekimu pastatė Rigoletto ir Fausto operas, iškėlė naujus meno talen- tus, patraukė jaunimą, išjudino visuomenę iš apatijos ir ap- snūdimo, pakėlė lietuvių virš

Siuntiniai į Lietuvą

su iš kalno apmokėtu maitu. Siuntinių pristatymas gavėjams 100% garantuotas.

MES SIUNCIAME TIK NAUJUS JŲSŲ MUMS PRISTATYTUS ARBA PAS MŪS VIETOJE PIRKTUS ĮVAIRIAUSIUS DAIKTUS

Mūsų įmonėje Jūs visuomet rasite siuntiniams sudaryti didžiausią pasirinkimą įvairių vietinių ir importuotų medžiagų, odos, maisto produktų, nertinių, skarelų, kojinių, kostiumams priedų, stiklui rėmtukų, vaistų ir pan. Jas pirkdami Jūs įsitikinsite, kad kainos labai prieinamos.

Mūsų turimi JAV keliolika tūkstančių nuolatinų klientų yra geriausias įrodymas įmonės atliekamo greito ir tikrai sąžiningo patarnavimo.

Neatidėliodami reikalaukite mūsų naująjį katalogą.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State St., Chicago 4, Ill. Phone: Wabash 2-9354

NEPAPRASTAS IŠPARDAVIMAS IR DIDELES NUOLAIDOS!

Ivairiausios rūšies pečių. Kas turi gazo leidimą, tam mes geromis sąlygomis parduosim UNIVERSAL, SIEGLER, MOORE arba kitos geros gamybos gerą pečių. Pirkite dabar ir apsirūpinkite visai žiemai.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai

Sieglers
PATENTED AUTOMATIC
GAS HEATERS

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711
Sekmdieniais atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

Aleksandryną, mūsų žymaus mokslininko daugelio metų darbų palikimą.

Remtinai puikus kultūros žurnalas Aidai, tebeleidžiamas su dideliu idėjinu pasisekimu, bet su materialiniais nuostoliais.

Lietuvių Enciklopedijos leidimu išeivija stato sau nesugriaujamą paminklą. Tas lietuvių tautai epochinis, išliekamos vertės veiklas, buvo pradėtas nepriklausomoje Lietuvoje. Jo nepaįgėta tęsti pavergtoji Lietuva dėl politinės priespaudos.

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 S. Kedzie Ave.
Pirmą ligoninę pagal sustarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlack 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p.p. kasdien. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadieniais uždaryta. Ryt. laikui susitarus. Ofiso telefonas PR 8-3229. Rez. telefonas WAlbrook 5-5076.

DR. VL. BLAŽYS

PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-to ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. vak. Trečiadienį ir kitu laikui pagal sutartį. Ofiso telefonas LAfayette 3-6048. Rez. WAlbrook 5-5048.

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-6, treči. ir šešt. pagal sutartį. Sekm. uždaryta.

DR. HE. A. 5-5758. Res. GR 6-3404

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir Akrochija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 2-4; 6-8 v. v.; šešt. 2-4 v. p. p.

DR. JONAS G. BYLA

Nervų-Smegnų Ligos, Chirurg.
DR. K. NASVYTIS
Proto-nervų ligos
104 S. Michigan Ave., kamb. 615
Konsultacija tik susitarus

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidaus ligos
6317 South Western Ave.
Tel.: ofiso — EExpublic 7-4900 namų — GRowehill 6-8161
Valandos: kasdien 2-7 val. p. p., šešt. 1-5 val. p. p., trečiadieniais uždaryta. Dėl tikslaus priėmimo laiko (appointment) malonesite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų ilgai laukti.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį. Ofiso tel. Virginia 7-0036. Rezidencijos tel. BEverly 8-8244.

DR. B. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akrochija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŲ GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadienį ir šešt. uždaryta.

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
— PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 4-7 v. v. pagal sustarimą. Išskyrus trečiadienį. 2422 W. Marquette Road

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiadienį ir šeštadienį tik 10-12 val.

Leidėjo J. Kapočiaus iniciatyva ir sumanymas, šimtų bendradarbių talka ir 4,000 prenumeratorių parama — tai reikšmingas (Nukelta į 3 pusl.)

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Trečiadienį ir šeštadienį 1-4 val. vak.

DR. P. KISIULIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį 12 iki 4 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL.: Kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 val. p. p. popiet. Ofiso tel. RE 7-1168. Res. tel. WAlbrook 5-3765.

DR. I. LABANAUSKAS

MOTERŲ LIGŲ IR AKROCHIJOS SPECIALISTAS
Ligoninė priimanti pagal sustarimą. Medical Arts Bldg
5430 So. Kedzie Ave.

DR. A. MACIŲNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71 St. (71 ir Campbell Ave.)
Tel. HE 4-1202 arba RE 7-9700
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, ir šeštadienį. 4 popiet. Antradienį ir penktadienį 5-8 v. v. Trečiadienį uždaryta.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadieniais 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofiso: 10748 South Michigan Ave. Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

DR. A. NARBUTAS

PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Pirmą pagal sustarimą

DR. J. A. PAUKSTYS

4253 So. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12: 2-6; 7-9. Šeštadienį, 10-12. Trečiadienį uždaryta. LAfayette 3-4949. Namų — CEdercrest 3-7786.

DR. AL. RACKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečiadienį ir sekmd. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS

CHIROPRAKTOR
Headaches, Arthritis, Rheumatism, Spine, Nerve, Asthma and other Ailments
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val.: pirm. 8-8 v. vak., šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laikui pagal sustarimą. Tel.: Ofiso GRowehill 5-8638. Res. Ch-go Bishop 7-5833.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

Spec. ORTOPEDINIS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Tel. REPUBLIC 1-2290
VAL.: Pirm., antr., ketv. ir penktad. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį, nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laikui susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. Chilton Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta. Šešt. 10 v. r. iki 2 p. p.)

P. SILEIKIS, O. P.

Orthopedas, Prostetistas
Aparatų-Protezų Med. band. dalis. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.

Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-12. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Resid. telef. GRowehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47th ir S. Kensington)
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 val. vak. Šeštadienį nuo 2 iki 6 val., Išskyr. sekmdienius.

DR. FL. TALLAT-KELPSA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 16th St., Cicero.
Val.: kasdien 2-8 p. p., šeštadienį 1-4 p. p. Kitu laikui ir trečiadienį susitarus.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofisas ir rez. 5100 S. Western Ave.
Tel. PRospect 6-1223 ar TR 3-5577
Ofiso val.: Pirm. 8-10 v. v., Antradienį, Trečiadienį, Penkt. 6-9 val. vak., Šeštadienį, 2-4 val. popiet. ir sulig sustarimu.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 5-9 v. vak. Antradienį, penkt. 1-5, Šeštadienį, 2-4. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. VALIS-LABOKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: AKROCHIJOS IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
(69-to ir S. Maplewood Ave. kampas)
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet.

DR. ONA VASKEVIČIUS

(Vaškievičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Šešt. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laikui tik susitarus.

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas. Halsted ir 31-omos gatvės
Priėmimo valandos kasdien 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. Šeštadienį, 1-4 val. popiet. Uždaryta trečiadieniais.

DR. F. G. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
Val. nuo 2 iki 4 p. p.; 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
Resid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p., 6-7 v. v.

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtis
Tel.: Yards 7-1629
Pritaiko Akinius
Kreivias Akis
Ištaiso.

DR. S. VAITUSH, OPT.

Palengvina akių įtempimą, kurį yra priežastis galvos skaudėjimo bei svajimo ir skaudandžių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir tolygrybę. Pritaikiu teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektroniniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiamasi mokyklos vaikams.

DR. S. VAITUSH, OPT.

4712 South Ashland Ave.
Tel. Yards 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštadienį, 10:30 iki 6 val. Sekmd. ir treči. uždaryta.

Platinkite "Draugą".

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE!

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praėjimui, nuo pat jos įsisteigimo 1924 metų, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tiklį saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois valstybėje.

Milijonai dolerių morkėlių paskoloms. Ant prielaimų išlygų. Lengvais išmokėjimais. (Darome paskolas iki 25 metų išmokėjimo ant tinkamų nuosavybių. Rašykite dėl informacijų. MŪSŲ TURTAS VIRŠ \$26,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave.

Tel. GRowehill 6-7575

</

Šv. Kazimiero laikai

KUN. V. BAGDANAVICIUS, MIC

(Tęsinys)

Karaliaus Kazimiero išbarimas

Tais pačiais 1451 metais karalius Kazimieras turėjo dar vieną aiškinimą su Lenkijos ponais, kuris pasižymi ne tik savo dramatiška forma, bet kar tu atidengia Lenkijos planus Kazimierą visai atjungti nuo Lietuvos.

Prieš Marijos Magdalenos šventę karalius nuvyko į naują miestą Korcin ir ten tarėsi su Liubino, Sandomiriaus ir Krokuvos ponais. Pasitarimuose dalyvavo ir kardinolas Zbignevas. Buvo sutarta tam tikras mokesčiai karo reikalmams. Buvo taip pat sutarta nerinkti jo laibai viešai, kad nesukeltų perdėlio triukšmo.

Kardinolas Zbignevas, matyt politinę būklę matė gan tamsiomis spalvomis, kad jis karaliui tarė: "Ar matai ir jauti, kilnūs karaliau, kad, nepaisant tavo uolumo ir išminties tavo administravimo, visi tavo reikalai ir darbai niekaip gerai neišsina. Tai atsitinka ne dėl priežasties. Arba tu ir mes, arba tu vienas esi įkritęs į kažkokią duobę? Tol, kol mes jos neužlyginsime, tol, teisingu Dievo įmimu, visų darbų laiminga išeitis mums yra sulaukta."

Tada karalius paklausė, ar jauti ir žinai, kokia liga aš esu užkrėstas? — Jaučiu, — atsakė kardinolas Zbignevas.

Tarp žmonių apskritai, bet ypač tarp krikščionių, veiksmų ir darbų nėra kito, kurio taip reikėtų laikytis ir paisyti, kaip priešais. Tu kludei ir tebekludi dai grįžti į savo tėvo paveldėjamą savo broliui kunigaikščiui Lietuvos Mykolui, sūniui buvusio didžiojo kunigaikščio Zigmunto, kuris dabar yra iš savo tėvo paveldėjimo išmestas ir išskirtas. Bet Dieviškios Visagalybės akys buvo dar labiau įžistos, kai tu jam neatleidi net tada, kai jis atsisakęs tavęs prašė ir savo teisių atsisakė. Prašau pabusti ir tą sunkią dėmę, kuri slegia ir Tavo Šviesybės ir mūsų sąžinę, išnaikinti geresniu sprendimu. Atiduok kunigaikščiui Mykolui, kas jam priklauso ir maloniai atsak jį iš Totorių ir kitų barbarų žemių, kuriuos jis dažnai atveda tavo žemių teritorijai. Į tai tave turi paskatinti ne tik dieviškoji ir natūralioji teisė, bet ir tavo tėvo priesaika. Jis ne tik už save, bet ir už savo vaikus ir už karalystę, kartu su mumis, man matant prisiekė. Jis taip pat pažadėjo laikyti taikos sąlygas su to meto Lietuvos kunigaikščiu Zigmantu Didžiuoju. Tu išvysi tokį Dievo kerštą, kokį už panašų nusikaltimą sulaukė tavo giminaitis Vengrijos ir Lenkijos karalius Vladislovas.

Į tai karalius Kazimieras atsakė. Niekad, tarė jis, iš tavęs tokios aštrios kalbos nebuvau girdėjęs. Nėra tokio tvirto argumento, kuris mane priverstų padaryti tai, ką mane skatina. Daug dar kris, pirm negu kunigaikštis Mykolas bus priimtas į savo tėvo paveldėjimą.

Kardinolas tada pakėlė į dangų rankas tarė: Dabar tu pats liudij, kad esi nepalenkiamas į tai, kas yra tavo išganymas ir garbė, nepaisant, kad esi viešai įspėtas. Dabar aš šaukiu prieš tave visagali Dievą, jo dangiškąją hierarchiją, dangų ir žemę ir jų jėgas, savo ir visos karalystės vardu. Aš juos šaukiu liudininkais, kad daug kartų tave perspėjau nuo to, kas kenkia tavo sielai ir užtraukia kerštą.

Dabar, kai tu eini išganymui ir garbei pražūtingu keliu, ir nei priesaikos nebijai, jeigu bus dėl to pralietas nekaltas kraujo, ir visokių kitų iš to sekantių blogybių, tegul Visagalis Dievas baudžia ne mus, bet tave, kuris tiek prašymų, tiek maldavimų atmeti ir gadini.

Šiam perspėjimui ir pareiškimui pritarė visi baronai ir gy-

vai jo prašė bei patarė, tačiau veltui".

Cia mes susitinkame su visiškai nauja ir nelaukta situacija Lietuvos ir Lenkijos santykių byloje. Lenkijos kardinolas, reikia manyti, unijos šalininkas, siūlo karaliui Kazimierui atsisakyti Lietuvos, atiduodant ją Mykolui. Lietuviškosios šalies advokatas, karalius Kazimieras, yra pastatomas nemalonion Lietuvos akimis situacijon, ginti savo teises Lietuvoje ir tuo būdu būti Lietuvos ir Lenkijos unijos šalininku.

Nepaisant to, dažnai mūsų grožinėje literatūroje ir istoriniuose raštuose Zbignevas yra pristatomas, kaip suktas politikas, painiojantis Kazimiero reikalus.

Norėdami teisingiau suvokti šią dramatišką istorijos situaciją, bandykime ją svarstyti be iš anksto atsiesto kam nors palankumo ar nepalankumo. Taigi tegul Zbignevas ne būtinai būna sukleis, o Kazimieras — Šventojo tėvas. Taip pat bandykime šią problemą atlaisvinti ir nuo mūsų amžiaus lenkiškų ar lietuviškų sąskaitų. Žiūrėkime į šiuos du susikibusius žmones Vidurio Europos lygumoje, kaip tikrai į didelius žmones ir kaip į mums brangius žmones. Vienas mums yra brangus kaip

A. Bielskis Jogaila

lietuvis ir Lietuvos Šventojo tėvas, kitas, kaip Bažnyčios žmogus, rimtai besisielojąs savo tautos ir kitų tautų geresniu likimu. Ir štai, į šiaip nušviestus mūsų veikiančiuosius asmenis bandykime pažvelgti šioje scenoje, kuri yra didinga, verta pagarbos, ir pilna gilios įtampos.

Nėra taip įdomu, kai susikimba prasti menki žmoneliai, kurių ir dorovingumas nėra didelis, atstovaujami interesai mažai ir sprendimo pasekos nelemtingos. Čia mes turime visai priešingą vaizdą. Čia ir veikėjai yra dideli, ir jų atstovaujamos idėjos yra teisingos ir sprendimo pasekmės sėkmingos šimtmečius. Taigi, kardinolas prikiša karaliui nelaimingą priesaikos, nelaimingą sutarties ir kovoją už teisę Lietuvai turėti savo didį kunigaikštį, kuris nebūtų tuo pat Lenkijos karaliumi.

Zinoma, priesaika, kurią Zbignevas taip stipriai operuoja, šiandien mums nedaro didelio įspūdžio. Mes laikomės nuomonės, kad tėvų priesaikos vaikams yra neįpralomos, panašiai, kaip nebūtų privaloma tėvų priesaika savo vaikus išleisti į kunigus. Anais laikais ta priesaika buvo gal kiek daugiau paisoma, bet neatrodo, kad ji būtų turėjusi tikros saistomo-

sios galios. Didesnis argumentas Zbignevo lūpose yra Mykolo teisė į Lietuvą, kaip savo tėvo palikimą, patvirtinta tarptautine sutartimi. Bet į šį priekaištą karalius Kazimieras neduoda pateisinamo atsakymo. Jis tik atmeta jį be jokio pasiteisinimo ir be diskusijų. Kodėl jis taip daro, būdamas vis dėlto teisiųjų santykių gerbėjas? Galbūt jis tai daro dėl to, kad ši problema, pirmoje eilėje yra ne Lenkijos problema, bet Lietuvos ir kad ją svarstyti jis galėtų pirmoje eilėje tik su Lietuvos ponais, o ne su Lenkijos.

Pagaliau gal jis žino Lietuvos ponų pasirinkimą šiuo klausimu. Toliau, jeigu Mykolas turi teisių į Lietuvą, einančių iš jo tėvo, tai tu teisių turi ir jis, kylančių ne tik iš jo protėvių, bet ir iš jo paties, nes jis, prieš tapdamas Lenkijos karalium, buvo Lietuvos kunigaikščiu ir juo be pertraukos tebėra iki šiai dienai.

Pagaliau Zbignevo buvo pada rytas dar vienas priekaištas, kuris paliečia karaliaus krikščioniškai moralinį charakterį, tai būtent tas, kad jis net savo teisių atsisakėdamas Mykolui neatleido ir su juo nesutaukė. Tai labai žmogiškas priekaištas. Kovos polėkis dažnai suapvalina žmogaus artimo meilę. Dėl to dažniausiai negalima pasiteisinti. Reikia tik gailėtis ir taisytis.

Sis pasikalbėjimas, atliktas viešai, meta gražios šviesos į aneto politinių santykių moralę. Tiesa, negrįžo karalius Kazimieras po šio pasikalbėjimo kartu su Zbignevu Krokuvon. Bet ir kardo nugaron jis jam neįvarė, kaip buvo padaręs vienas ankstesnis karalius anks-tesniam Krokuvos vyskupui. Mes galime džiaugtis šio karaliaus krikščionišku karališku mu. Mes galime džiaugtis ir jo lietuvišku sakykite švelnumu.

Bet grįžkime dar truputį prie Zbignevo pozicijos. Kas priver- tē jį padaryti tokį skaudų akibrokštą nors švelniam, bet kair kur kietam, karaliui? Galime mąstyti apie dvejopas priežas- tis. Visų pirma vidiniai Lenki- jos reikalai. Jam rūpi organi-

ki Lenkijos visuomenės santy- kiai, kuriuos karalius turi sank- cionuoti, bet jis to nedaro. Kar- dinolas, išbandęs visas švelnes- nes priemones, noriintis skau- desnių. Anų laikų akimis žiū- rint, Zbignevas reikia laikyti kaž- kuo panašiu, ką mes vadintume demokratinį laisvių gynėju. Už- tų demokratinį laisvių vėles- nį piktnaudžiavimą, nėra ko kal- tinti ankstesnius jų gynėjus. Taipogi nėra ko kaltinti Zbigne- vo, kad jis dem. laisvių ne- suprato 19 šimtmečio pavyz- dži.

Kita problema, kuri rūpėjo Zbigneviui, buvo Lietuva. Kad jis buvo Kazimiero taktikos Lie- tuvoje priešas, iš to neseka, kad jis buvo Lietuvos priešas. Jis galėjo norėti Lietuvai at- skiro valdovo, su didelėmis tei- sėmis, panašiai, kaip jis kovojo už kokio Lenkijos sklypo val- dovo teises ir privilegijas. Ži- noma, nėra ko manyti, kad jis buvo nustojęs būti Lietuvos ir Lenkijos unijos šalininku, bet, išgyvenęs didelį pasipriešinimą Lietuvoje, jis bus nustojęs vil- ties Lietuvą laikyti Lenkijos ka- ralius dalimi ir mane bus ge- riaus su ja turėti ne taip tampo- rius, o gal geriau funkcionuo- jantių santykius.

Karaliaus rekolokacijos

Išsklaidę skaudžių kardinolo priekaištų karalius Kazimieras negrasino kardinolui, bet su- prantama, jei kartu su juo Kro- kuvon negrįžo. Jis patraukė nuo šalumos, norėdamas susitelkti ir apsimąstyti dėl to, kas įvy- ko. Džugošas apie tai rašo:

"Penktadienį, po Marijos Mag- dalenos šventės, apaštalių per- siskyrimo dienoje Lenkijos ka- ralius Kazimieras išvyko iš to naujojo miesto ir per Stobnicą ir Schidlovą apaštalo Jokūbo dienoje atvyko į Sv. Kryžiaus vienuolyną Calui kalne. Jį lydė- jo ne daug kas. Visi dvariščiai nuo Schidlovo pasuko į Opa- tov. Pagarbinės išganymo kry- žių buvo priimtas brolių vienuo- lyne. Paskui per Optavą penk- tadienį po Sv. Jokūbo apašta- lo atvyko į Sandomyrių ir ten pasiilko ištisą keturioliką die- nų".

Priestaravimas tarp to, kas yra ir to, kas turėtų būti visa-

Šv. Mykolo bažnyčia Vilniuje

REIKSMINGIAUSIAS

(Atkelta iš 2 pusl.)

giausias išeivijos laimėjimas, su kuriuo negali lygintis kiti. Lietuvių Enciklopedija rodo mūsų tautos kultūros lygį ir kelia mūsų varda svetur, ji yra galingiausias mūsų kultūrinės propagandos ginklas.

Kilni gydytojų iniciatyva

Ypatingai nusipelnė Lietuvių Enciklopedijos redakcinis kolek- tyvas, kuris sugeba telti visas užsienio lietuvių mokslo, meno, literatūros ir kitų kultūros sri- čių pajėgas, ir nenutrūkstamai varo efektingą ir grynai origi- naliu darbą: kaunišką enciklo- pediją pasibaigė raide I. Įver- tindama sugebėjimą sumaniai tęsti monumentalinį darbą, jury komisija paskyrė 1957-58 m.

kultūros premiją Lietuvių En- ciklopedijos redakciniam kolek- tyvui.

Skirdama pirmąją Kultūros premiją, komisija gerisi indivi- dualiomis mūsų kultūrininkų pastangomis sudaryti sąlygas lietuviškai kultūrinei kūrybai, lietuvių psuolėjimui ir jos perdavimui praugančioms kar- toms. Komisija reiškia savo ti- kėjimą į išeivijos lietuvių kul- tūrinę galią.

Komisija didžiai vertina me- cenato — Ohio Lietuvių Gyd- ytojų draugijos kilnią iniciaty- vą ir mano, kad premijos sky- rimas buvo vienas reikšmingiau- sių mūsų kultūrinio gyvenimo įvykių".

G. J. Lazauskas, buv. jury komisijos sekr.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS

STEIN TEXTILE BENDROVĖ YRA

pirmoji, kuri parūpina vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas!

Gauta nauja siunta vilnonių angliski medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui į užsienį, taipgi ir savam vartojimui.

Geriausios ANGLISKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar už jarda tik \$4.50

60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tikrai \$1.89

48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos vertės iki \$2.98, tikrai \$1.39

PRASOME ATLANKYTI MUS, IR PAGELBėti

ATSVESTI SUKAKTUVES

KIEKVIENAS KLIENTAS GAUS SUKAKTUVIŲ DOVANĄ!

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą inpalis medžiagų ir nuotakoms "lace", satina, taffeta, "brocades", Shantung ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.

Tel. Monroe 6-8152. FREE PARKING. Kitoje pusėje gatvės.

PIRKITE DABAR IR SUTAUPYKITE
Tiesiog iš fabriko
ALL AMERICAN RADIATOR COVERS
• Svarsti namai
• Nešinas iš mados stilius
• Heavy Furniture Steel konstrukcija
• "Personalized" spalvos
• Greitas pataravimas ir pristatymas
NEMOKAMI APSKAIČIAVIMAI

ALL AMERICAN RADIATOR COVER COMPANY
6624-36 South Park Avenue DO 3-4127

SKOLINKIŠ STANDARD
UŽ ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ
TAUPYK PAS STANDARD
Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00
Atsargos Fondas \$5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government
JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėktad, nuo 9 v. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

Būkite tikri kad jūsų dovanų siuntiniai į Lietuvą, Latviją arba kur kitur į Sovietų Sąjungą.

YRA 100% APDRAUSTI

Kuomet siunčiate siuntinius būkite tikri, kad siunčiate per GLOBE PARCEL firmą ir reikalaukite draudimo įrodymo.

Dėl savo gerovės priekiaukite su patikima bendrove, kuri veikia virš 25 metų. Mes didžiujamės mandagiu personalu, atydziai bei greitu patarnavimu.

Siuntiniai gauti paštu, tuojau aprūpinami ir saskaitos išsiunčiamos dvidešimts keturių valan- du laikotarpyje.

Atvykite į bet kurį iš mūsų skyrių ir prašy- kite, kad Vedėjas jums parodytų patvirtintą drau- dimą — "insurance policy FROM DOOR TO DOOR".

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.
WALNUT 5-3455

4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. Tel.: FRontier 6-6399

683 Hudson Ave. Rochester, N. Y. Tel. BAKER 5-5923

1313 Addison Rd. Cor. Superior Av. & 71 St. Cleveland 8, Ohio Tel.: UTah 1-0807

39 Raymond Plaza, West. Newark 3, N. J. Tel. MITCHELL 2-5334

390 W. Broadway So. Boston 27, Mass. Tel.: ANDrew 8-8764

6446 Michigan Ave. Tel. TASHMOO 5-7560

1991 Broadway New York 23, N. Y. Tel.: LYceum 5-0900

Detroit 10, Mich.

KAZYS ČESNAUSKAS
12116 So. 93rd Ave.
PALOS PARK, ILL.
Telef. GIBSON 8-4938

• Generalinis kontraktorius nau- jų namų statybai, įvairiems re- montams ir namų pertvarky- mams
• Turime didelį patyri- mą namų statyboje • Patys atliekame cemento ir medžio darbus • Apkainavimai nemo- kamai

Fausto operos spektaklis

Muzikinių klaidų jėškojimas

Chicagos Vyrų choras Vytis, drauge su moterų choru, Clevelando studentų Santarai rengiant, rugsėjo 13 d. Clevelande davė Gounod Faustą. Spektaklis sutraukė daug publikos ir nenuostabu, nes, kokios vertės ši opera bebūtų, jos išpildymas visdėlto, reikalauja ne para pinio masto pajėgų.

Tenėjiausia techninis bei režisūrinis personalas įžestas, jei čia išimtinai bus kalbama apie chorą, solistus, orkestrą bei dirigentą. Rašančiam anoji sritis daugiau ar mažiau svetima.

Sąstata: Faustas — Stasys Baranuskas, Mefistas — Jonas Vaznelis, Margarita — Monika Kripiakauskienė, Valentinai — Algirdas Brazis, Siebelis — Aldona Stempuzienė, Wagneris — Valentinai Liorentas, Morta Schwerlein — Salomėja Valiukienė, dirigentas — Aleksandras Kučiūnas, orkestras — Clevelando simfoninio orkestro nariai, chormeisteris — Alfonsas Gečas.

Pirmasis veiksmas su orkestru įžanga, be kelių muzikinių klaidelių, praėjo sklandžiai. Orkestro, nors ir mažo, nepilno sąstato, groti muzikaliai — tiek techniškai, tiek dinamiškai.

Penkiolika taktų prieš moterų chorui įstojant (už scenos), gerokai nesutapo ritmine prasme Fausto augštoji A su orkestro kažkur dingusiu bei "netikru" subdominantiniu kvartetu sekstakordu. Po dviejų taktų sekančiuose trijuose taktuose dingo violončelių trijolės (pirmosiose dviejose taktų ketvirtinėse), kontrastingai kompozitoriaus įdėtos priešinga slinktim, trečioje ir ketvirtose taktų ketvirtinėse, bėgančiom trijolėm balsinėje Fausto linijoje.

Moterų choro įstojimas už scenos buvo pasigėrėtinas (čia jau chorvedžio Gečo atyda). Vietomis Fausto ankstyvoki įstojimai sausame rečitatyve joki būdu neturėtų būti laikomi muzikinė klaidom. Anaipol. Toji "yda" buvo jaučiama per visą operą ir pas Margaritą, ir pas Mefistą.

Kermosiaus vidurinė scenos dalis — viena iš chorui nenusisekusių vietų. Čia unisoninė moterų partijoje (in D), vėliau toje pačioje vyrams transponuotoje (in G), ir vėl moterims (in C), jautėsi ritminė kova tarp orkestro ir choro. Sinkopinės frazės čia nebuvo įtikinančios bei lengvos.

Sekantios rečitatyvinės vietos (Valentinai, Wagneris, Siebelis, Mefistas), kurios savo pobūdžiu skirtingos nuo ankščiau minėtų, kaip tik reikalau-

ja ritminio preciziškumą. Tai vietos prieš Valentino ir Mefisto arijas.

Valentinai šias frazių vietas atliko gana nerūpestingai — dažnai prieštakiškai paskubindamas; ši neigiamybė ypatingai išryškėjo palyginus su Wagnerio ir Siebelio griežtais įstojimais. Pati arija (kavatina) taip gi nenusisekė: metodinė linija, kuri šioje arijoje tokia, sakyčiau, paprastutė ir taip lengvai jaučiama, buvo beveik nepažįstama per staigius, neteisingus ritminius kirčiavimus, ne pateisinamus staigius nutildymus ir po jų nei iš šio nei iš to augstųjų gaidų forsuojamus riktelėjimus; kulminacinė vieta "maršo" gale ("o, Margarita") prieita lanku iš apačios su skiemenu a-oh!

Bravūrinė Mefisto daina apie aukso versį skambėjo įtikinčiai ir griežtai.

Sekanti scena (prieš populiarių valsa) taipgi be priekaištų, gera. Paskiri orkestro pasazai meistriskai atlikti; metaliniai bei mediniai pučiamieji išbalansuoti, dinamika puiki. Solistai tikslūs. Chorale "tutti" vietos efektingai atliktos. Orkestro įžanga į valsa parodė kiek toks mažas sąstatas turi intensyvaus ir švaraus nerėkiančio bei negirgždančio forte.

Choro įstojimas įtikinantis; vėliau įstojimai aštuntinėmis gaidomis nebuvo visai tikslūs. Mefisto, Siebelio ir Fausto vietos puikios. Toliau choro įstota tiksliai, lengvai ir su valsu veiksmas tapo užbaigtas pasigėrėtinai.

Antrame veiksmo keturioje triuškinančiai sunkiose arijose, kvartete ir duete solistai tikrai įrodė (su keliom nevertom minėti klaidelėm) esą pilnai bei rimtai pasiruošę tiek solistiniai, tiek ansambliniam dainavimui.

Siebelis puikiai muzikališkai pasiruošęs tiek gėlių arijoje, tiek po jos sekancioj rečitatyvinėj scenoj su Mefistu. Taip pat ir Fausto kavatina buvo pasigėrėtina: balso linija lygi, melodinės linijos tikrai legato išvestos, frazavimas geras.

Sekanti scena — daina apie Tulės karalių ir daina apie deimantus (vagneriškos apimties bei ilgio) — vienos Margaritos atliekama. Si dviejų "dainų" su įžanginiu rečitatyvu scena iš solistės reikalauja didelės išvermės, technikos bei muzikališkumo. Margarita neapvy- lė: ji rečitatyvuose tikslu, tem-

J. Pilipauskas

Iliustracija

pų keitimuose griežta ir įtikinanti (tiek rečitatyvuose, tiek pačios deimantų arijos tempų suretinimuose. Keliose vietose būta netikslumų balso ir orkestro atžvilgiu; tačiau rimtai abejotina, ar ir pasauliniai pašlovinti muzikiniai išpildytojai be repetacijos su orkestru ir be nustatyto standartinio štampos pasiektų šimtaprocentinio preciziškumo.

Dešimtajame po solistės triliaus), dirigentas miško ragams davė kur kas per daug laisvės. Labai galimas dalykas, kad dinaminiai ženklai partitūroje blogai sužymėti; dvi viršutinės septyminio ir pereinamojo subdominantinio akordų tercijos į dominantinę kvintę šaukė bausiu forte, visiškai nustelbusiu solistės trilių. Visdėlto ši vieta turėjo būti dirigento iš anksto numatyta. Tas pat įvyko ir trečioje šios arijos dalyje. Nešvarios dinamikos atžvilgiu miško ragų kvintės atsirado ir kodomo. Tai buvo sekancioje harmoninėje slinktyje: 2V(65) — V(2).

Seką: kvartetas (Morta, Margarita, Mefistas, Faustas) ir duetas (Margarita ir Faustas) buvo tikrai pasigėrėtinai. Ansambliais dainavimas mūsų solistų buvo tikrai darnus. Kvartete Mortos muzikališkumo, nors ir mažoj partijoje, būtų nuo-

Cia jau skonio reikalas. Gi dainuota buvo gerai, įtikinamai. Duelio tercetas ansamblinė prasme taip pat gerai paruoštas (išskyrus pradžioje kelias neritmines vietas balsuose).

Valentino mirties scena puiki: tiksliai atlikta, interpretavimas geras. Čia Valentinai solinėse vietose parodė ką tikrai galįs ir balsine ir interpretatyvine prasme. Nepasisekimą pirmajame veiksmo čia jis dosniai atpirko. Šioje scenoje choro būta puikaus.

Ketvirtas veiksmas ir vėl puikus. Finalinis tercetas tiesiog

"nešė"; puikiai atliktos tiek Fausto, tiek Margaritos pamišimo scenos tercetinė dalis prieš pat apoteozę, ir pati apoteozė su choru ir orkestru buvo labai darniai išvesta iki galo.

Choras visumoje — drausmingas, lankstus. Tas pat sakyti, na ir apie visus solistus, neišskyrus nė vieno; jie — ne eiliniai, ne mėgėjai. Jų pasiruošimas, tiek balsinis, tiek muzikinis šioje operoje — džiuginantis. Orkestras? — Skambė-

jime nepalyginamai geresnis už girdėtąjį Chicagoje.

Nemanau, kad išvažoje reikėtų daug kalbėti. Trumpai buvo pereita per istisą operą ir atitinkamose vietose daromos išvados. Jų kartoti neapsimoka.

Bendrą operos išpildymo įspūdį skaitytojas turėtų susidaryti iš anksčiau pasakytų žodžių.

Isipūdis geras, ir ne mėgėjinis, o profesionaline prasme.

L. Gintautas

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos
Pardavimas

Telef. R.Epublic 7-5803

Visų rūšių namų apšildymo
sistemos įvedimas,
perdirbimas ir pataisymas.Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas.

ATLAS FUEL Co.

ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street

Telef. P.Rospect 6-7960

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA

Visos programos iš WOPA

AM. 1490 Kilocycles FM 102.7 MC.
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10 - 11 val. ryte. Seštadieni ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 vak. ryte.Vakarus kas pirmadienį 7 val. vak.
Rastinė: 7159 So. Maplewood Ave.,
Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413

RINOS & VANDENS

NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI

(Gutters & Downspouts)

STOGAI IR DUMTRAUKIAI

UZ ZEMIAUSIAS KAINAS

Dedame naujas pilnos (copper alloy steel) rinas, kurių nereikia dažyti. Taisome rinas ant senų namų. Išsaminame iš vidaus ir nudažome. Senas rinas padarome kaip naujas. Ploščius ir pakilus stogus — Taisome, remontuojame arba naujai dengiame. Dumtraukius bei "smokestacks" išvalome ir atremontuojame arba naujus taisome. Atliekame visus namo dažymo darbus iš lauko. Atliekame "tuckpointing" — mūro remontą. Esame pilnai apsidraudę. Darbas garantuojamas. Atmeta diena ir naktį.

L.Awnale 1-6047 arba

Rockwell 2-8778

MOVING

Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl., Chicago,
Ill. Walbrook 5-8063

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Jau laikas pasiūsti Jūsų atneštus ar paštu mums prisiųstus Kalėdinus siuntinius. Kviečiame nors kartą atsilankyti į daugeliui iš seno žinomą lietuvišką įstaigą ir įsitikinti, jog mes tikrai turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių medžiagų, moter. ir vyr. baltinių, skarelų, megztukų, deimantinių rektukų, plaukams kirpti mašinelių, odos ir kitų labiausiai SSSR pageidaujamų prekių žemiausiomis kainomis.

Galite ir užsakyti iš katalogų angliškas medžiagas, avalynę, vaistus, akordeonus, siuvas masinas, maistą ir t. t. Pav.: 3/4 y. mėlyna lygi ar dryža vilna vyr. siuntui, 3 y. mėlyna ar tamsiai pilka vilna vyr. paltui ir skustuvą "Solvingen" \$52.50 3 y. mėlyna ar pilka vilna moter. paltui, 4 y. mėlynas su taškais ar kvadratais rayon suknelė, vilnonis megztinis, 3 rayon kojines 2 rayon apatinius ir 2 kelnaites \$48.00 Sujungus abu siuntinius į vieną, pridėdame 14 ct. parkerį "Victory" \$100.00 30 sv. cukraus \$16.00 18 sv. kiaušės taukų, 10 sv. miltų, 5 sv. cukraus, 4 sv. monų kruopų ir 2 sv. ryžių \$28.50

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street, Chicago 23, Ill., USA.

Telefonas CRawford 7-2126

PASKOLOS PIRKIMUI NAMŲ —

nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais atmokėjimais. Nuosimėčiai nuo 4 1/2 % iki 6 %.

Taupytojams mokame augstus dividendus.
Indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais, antradieniais, penktadieniais, 9 v. r. iki 4:30 p. p.
Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

SEPTEMBER - RUGSĖJO 25, 26, 27 D. D.

GAUTIER THREE STAR COGNAC Fifth \$4.69

COURVOISIER, Three Star Cognac Fifth \$5.39

LEMON ICE LIQUEUR Fifth \$3.79

GRAIN ALCOHOL, 190 Proof V. S. P., Fifth \$4.79

CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet Fifth \$1.39

IMPORTED CREME OF BANANA OR PINEAPPLE LIQUEUR Fifth \$4.89

MARASCHINO (CHERRY) LIQUEUR Fifth \$3.39

KRON-BRANNVIN OR ANDERSON, IMPORTED AQUAVIT Fifth \$3.98

CHARTREUSE (GREEN), 110 Proof Fifth \$6.79

MILLER, BUDWEISER, OLD STYLE, HAMMS, SCHLITZ, PABST Case of 48 cans Case \$7.95

Siųsk siuntinius!

Mes siunčiame sudarytus jūsų siuntinius, o jei jums ko pritrūks, jūs rasite pas mus ką dadėti. Galime sudaryti jums ir pilnus siuntinius gan prieinamomis kainomis. Mes siunčiame maistą, vaistus, įvairias medžiagas, odas ir avalynę. Taip pat akordeonus ir kitokius muzikos instrumentus, laikrodžius, siuvas masinas ir dviračius.

AMERLIT SUPPLIES CO.
Gift Parcel Service
2221 WEST CERMAK RD.
Chicago 8, Ill. Tel. CL 4-4273
Stasys Grubliauskas, Ved

DAINA
TELEVISION
sales-service

Sav. Inž. A. Semėnas
3321 N. Halsted St., tel. CL 4-5665
Atmeta kasdien 9-6, pirm. ir ketv. 9-9

Lietuvių Prekybos Namai

SUTAUPYSITE 30-60%

Prekės be brokų bei sugadinimų. Naujausių stilių. Klientų sąskaitos neparduodamos finansų kompanijoms. Išmokėjimai iki 3 metų.

SIUO METU DIDŽIULIS PASIRINKIMAS KILIMŲ, SOFŲ, TELEVIZIJŲ, SALDYTUVŲ, VIRTUVĖMS STALŲ, VALGOMOJO KAMBARIO BALDŲ — NAUJAUSIŲ STILIŲ.

Už \$69 parduodami Formica virtuvės stalai pas mus \$39.00

Už \$49 parduod. stiklo durim knygų spintos pas mus \$29.00

Už \$69 siūlomi 9x12 kilimai, įvairių spalvų, tik \$49.00

Už \$49 parduodami rašomieji stalai pas mus tik \$29.00

Už \$200 pard. saldytuvai. Frigidaire. Gen. EL. \$150.00

Už \$100 siūlomi virimui parcelano pečiai pas mus \$69.00

Už \$200 parduodami miegamieji 3 dalių pas mus \$149.00

Už \$200 Televizijos pas mus tik \$159.00

Už \$20 parduodami paveikslai, puikiai vaizdai, tik \$9.95

Už \$150 siūlomos skalbimo mašinos pas mus tik \$99.00

Už \$3 parduodamos sofos pagalvėlės pas mus tik \$99c

Po \$60 parduodami dulkių siurbiai pas mus tik \$39.00

Lietuvių Prekybos Namų apyvarsta kasdien didėja, nes mūsų klientai patenkinti mūsų prekyba ir pataria savo draugams.

Mūsų modernio stiliaus prekės puošia gražiausius lietuvių namus ir sudaro garbę jų savininkams.

NE VELTUI SIMTAI KARTOJA: KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ, VISKĄ PERKA PAS LIEPONI

FURNITURE CENTER, INC.

Lietuvių Prekybos Namai — vedėjas — Justas Lieponis

TEL. — VICTORY 2-4228

ATIDARYTA

Pirm. Ketvirtad 9-9:30

Kitom Dienom 9-6:00

Sekmad. atmeta nuo 12 iki 5 val.

Liet. krautuvė. Sav. broliai Gregoravičiai

Dažai, Alyva, Stiklas, Įrankiai, peiliai

namų reikmenys, vandentiekio įrenginiai

ir elektriniai reikmenys.

1901 West 47th St. Tel. LA 3-4139

PEOPLES HARDWARE & PAINT CO.

Švėkšnos grafas

INZ. J. RUGIS, Chicago

Prieš trisdešimt metų, gražia 1928 metų vasaros dieną, į Švėkšną suvažiavo minios švėkšniečių ir jų kaimynų, dalyvauti iškilmingame pašventinime naujų puikių mūrų rūmų Švėkšnos gimnazijai. Į tas iškilmes atvyko Lietuvos prezidentas, popiežiaus nuncijus, Klaipėdos krašto gubernatorius, švietimo ministras ir daugelis žymių svečių. Šiomis iškilėmis buvo apvainikuotas darbas eilės žmonių, atsidavusių tam reikalui ir kilnios aukos daugelio kitų, supratusių švietimo reikalą ir svarbą.

Švėkšnos gimnazija

Pradžią Švėkšnos gimnazijos steigimo akcijai padarė grįžęs iš Chicago savo gimtojo Švėkšnos garbingos atminties švėkšniekis Domininkas Endzelis. Jis, mirdamas prieš prasidedant pirmam Pasauliniam karui, visą savo turtą paliko švietimo reikalams, pavesdamas jį globoti ir tinkamai sunaudoti, jo parinktam komitetui vadovaujama dr. Juozapo Rugio. Užėjus karas užstė Endzelio sumanymo vykdymą. Bet Lietuvai tapus nepriklausoma ir patiems lietuviams pasidariusi savo krašto seimininkais, Endzelio idėja susilaukė įgyvendinimo ir jo paliktas turtas tinkamo sunaudojimo. Švėkšnoje 1919 metais buvo įsteigta progimnazija, vėliau išsivysčiusi į pilną gimnaziją.

Bet 1925 metais Švėkšną ištiko baisus gaisras, kurio metu sudegė apie 300 namų. Sudegę ir gimnazijai naudoti trobesiai. Reikėjo rūpintis naujom patalpomis. To darbo, su jam įprasta energija ir plačiom pažiurom, ėmėsi tuometinis gimnazijos komiteto pirmininkas, prelatas Julius Maciejauskas. Jam daug padėjo savo aukom Amerikos lietuviai, į kuriuos jis, atvykęs Amerikon kreipėsi, surasdamas atjautimą ir reikalo svarbumo supratimą. Taip bendrom jėgom dirbant, Švėkšnoje išaugo gražūs, dviejų aukštų gimnazijos rūmai. Tie rūmai buvo pastatyti puikiam Švėkšnos dvaro parke, kurio gerą ketvirtadį paaukojo gimnazijos komiteto narys ir buvęs jo pirmininkas grafas Jurgis Plateris. Šia proga ir tenka prisiminti tą kilnų asmenį, daug gero padariusį Švėkškai ir taipogi Platerių gimnė ilgus metus valdžiusią Švėkšną ir palikusių gražių atsiminimų ne tik Švėkšnoje, bet ir mūsų krašto istorijoje.

Rašytojų bičiulis

Platerių giminė, kilusi iš Vakarų Vokietijos, atkeliavo į Latviją dar XIII šimtmetyje ir kiek vėliau, šeimai išsiplėtus dalis jų apsigyveno Didž. Lietuvos kunigaikštijoje ir gražiai pasireiškė mūsų krašto istorijoje, ypatingai Lietuvos kovose prieš Maskvą ir vėliau prieš rusų priespaudą. 1577 metais Vilhelmas Plateris atėmė iš rusų Daugpilio pilį ir išlaisvino miestą iš Maskvos valdžios. 1654 metais vienas iš Platerių gynė Smolensko miestą, priklausiusį Lietuvai tais laikais, nuo apgulusios jį Maskvos kariuomenės. Eilė Platerių užėmė augėtas vietas Didž. Lietuvos Kunigaikštijoje ir keli jų buvo Lenkijos-Lietuvos valstybės senatoriais. Viena jų šeimos šaka nuo 1766 metų valdė plačius Švėkšnos dvaro plotus.

Platerių vardas ypatingai pagarsėjo po Lenkijos-Lietuvos valstybės padalinimo. Pradžioje XIX šimtmečio vieną iš Švėkšnos dvarų, Gedminaičius, valdė Jurgis Plateris. Šis studijodamas Vilniaus universitete susidomėjo didingą Lietuvos praeitimi, papročiais ir tradicijomis ir pamilo lituanistiką. Jis tapo vienu iš žymesnių ir veiklesnių lituanistinio sąjūdžio dalyviu Žemaitijoje. Būdamas vienas turtingesnių anų laikų Žemaitijos bajorų, jis dėjo pastangas sukurti savo Gedminaičiuose kultūros ir lituanistikos centrą. Per keletą metų, negailėdamas triūso ir pinigų, jis surinko tur-

tingą skaičiumi ir kokybe biblioteką. Ji vėliau pateko į Kauno Universiteto biblioteką, kur ant daugelio senų knygų ir rankraščių galima buvo matyti antspaudą — Bibliotheca Georgii Comitiss de Plater. Gedminaičių bibliotekos tvarkytoju jis pasikvietė žinomą rašytoją Simoną Stanevičių, autorių garsaus eilėrašio — "Slovė Žemaitiui". Jis palaikė artimus ryšius su Simanu Daukantu. Atrodo, kad Jurgis Plateris pats nieko žymensio neparašė, bet kiek išgalėdamas rėmė rašytojus ir moraliai ir materialiai. Jaunas būdamas jis pasireiškė kaip stipri ir kūrybinė asmenybė ir buvo išrinktas Raseinių apskrities bajorų vadu. Ankstyva mirtis nedavė jam pilnai pasireikšti, nes jis mirė sulaukęs vos 26 metų.

Knygos grafo karietoj

Prasidėjo 1830 metų sukilimas prieš rusus, siekiant nusi-kratyti jų valdžios ir atgauti nepriklausomybę. To sukilimo laiku ne tik Lietuvoje, bet ir plačiame pasaulyje pagarsėjo vardas grafitės Emilijos Plateraitės. Ji vadovavo būriui partizanų Lietuvoje ir žuvo kovų laike Kapčiamiesčio apylinkėse. Jos kapas vietos žmonių iki paskutiniųjų laikų buvo gerbiamas ir lankomas. Jos mirtį apdainavo puikiame eilėraštyje — Pulkininko mirtis — didysis poetas Adomas Mickevičius.

Prasidėjo antram prieš rusus sukilimui 1831 metais sausio mėn., vėl plačiai praskambėjo Platerių vardas. Padoje to sukilimo pradžioje jaunas grafas Liudvikas Plateris suorganizavęs partizanų būrį, užpuolė rusų dalinį ties Daugpiliu. Mūšio laiku sužeistas, jis pateko į rusų rankas ir Muravjovo-Koriko įsakymu buvo sušaudytas.

Pabaigoje XIX šimtmečio Švėkšnos dvarą valdė grafas Adomas, o gretimose Vilknėnuose gyveno grafas Aleksandras Plateris. Grafas Aleksandras pat-sai ūkininkavo savo dvare ir gražiai tvarkė savo didelį ūkį. Jo pusbrolis, grafas Adomas buvo Vilniaus gubernijos bajorų vadu ir užėmė labai augštą vietą prie Rusijos caro dvaro. Jis buvo šalininku taikingo su-gyvenimo su valdžiusiais kraš-ta rusais, bet toli gražu nebu-vo palankus Lietuvos rusinimui. Kuomet rusų valdžia sumanė pastatyti Švėkšnoje cerkvę, jis visom išgalėm trukdė ir cerkvė Švėkšnoje nebuvo pastatyta. Kuomet dr. J. Rugiui už tauti-nę veiklą ir knygų gabenimą į Prūsų grėšė ištremimas į toli-mas Rusijos gubernijas, grafas Adomas Plateris panaudojęs savo didelę įtaką ir pažintis iš-gelbėjo jį nuo tremties. O vė-liau pasitaikydavo, kad drau-džiamoji spauda pravažiuodavo sieną puošnioje grafo karieto-je, kurios tikrinti niekas neiš-drįsdavo.

Bažnyčios statyboj

Rusų valdininkų nuskriausti ar patekę bėdon švėkšniečiai visuomet surasdavo užtarimą ar pagalbą pas Platerius. Grafas Adomas daug rūpinosi savo Švėkšnos papuošimu. Jis pasta-tė gražius rūmus Švėkšnoje ir sutvarkė parką ir rūpinosi mies-telio pagražinimu. Jis padėjo pastatyti gražioje vietoje nedi-delę, bet gražią mūrų bažnyčią liuteronams. O kuomet 1901 me-tais prelatas J. Maciejauskas pradėjo statyti puikią didelę bažnyčią, grafiui Adomui ir Alek-sandras Plateriai davė visą rei-kalingą mišką medžiagą, išde-gino plytas statybai ir paaukojo keliasdešimt tūkstančių rublių. Be to išrašė iš Tiroliaus puikų didįjį altorių ir sakyklą bažny-čiai. Paskutinius savo gyven-i-mo metus Adomas Plateris pra-leido Švėkšnoje ir buvo palaido-tas po bažnyčios didžiojo al-to-riumi.

Iš jo Švėkšną paveldėjo jo sūnus grafas Jurgis Plateris. Jaunas būdamas jis tarnavo ka-

rininku rusų gvardijos puošniau siame kavalergardų pulke ir paskutinius kelis metus savo tarnybos kariuomenėje išbuvo Paryžiuje kaip karo atlašė pa-vaduotojas. Bet dar jaunas bū-damas, sulaukęs vos 35 metų, jis išėjo į atsargą pulkininko laipsnyje ir persikėlė gyventi į savo pamiltą Švėkšną. Čia jis vedė savo giminaitę iš Vilknėnų dvaro Plateraitę 1912 metais. Priešingai tų laikų papročiams vestuvės buvo Švėkšnoje labai iškilmingai atšvėstos. Vestuvių puotoje dalyvavo daug svečių, atvykusių iš toliau, taip pat jau-navedžiai puikiam Vilknėnų dva-re vaišino ir keliasdešimt kai-mynų, švėkšniečių ūkininkų.

Šviesus atminimas

Dar prieš 1914 m. karo pra-džią Švėkšna pajuto naujo švėkšnos dvaro šeimininko rūpestin-gumą, siekiant pagerinti gyve-nimo sąlygas ir ekonominę bū-k-lę savo apylinkės. Švėkšna, bū-dama pasienyje, buvo giliai krašto užkampyje, be jokio ge-resnio susisiekiimo. Net į arti-mus Prūsus nebuvo gerų kelių ir munitės. Grafo Jurgio Pla-terio rūpesniu buvo įsteigta mui-tinė Inkakliuose ir buvo supla-nuotas ir pradėtas statyti plen-tas iki sienos. Bet čia įsimašė karo vadovybė su savo stra-teginiais sumetimais, kad geriau-sias Rusijos apsigynimas karo atvėju yra jos blogi keliai pa-sienio kraštuose. Tuo būdu net trumpas, vos apie 5 km. plentas negalėjo būti užbaigtas ir jo pravedimo užbaigimas turėjo laukti Lietuvos nepriklausomy-bės laikų. Švėkšnos gyventojų patogumui jis bažnyčios bokšte įtaisė gražų laikrodį, kuris skam-biu varpu pranešdavo laiką pla-tesnei apylinkėi. Miesteliui plė-s-tis jis užleido platų ruožą dva-ro žemės, o dalis miestelio gat-vės einanti pro dvaro žemę bu-vo išgrįsta.

Bet nelgait teko šeimininkau-ti Švėkšnoje, nes prasidėjus ka-rui grafas Jurgis Plateris bu-vo pašauktas kariuomenėn, di-vizijos štabo viršininko parei-gom ir grįžo Švėkšnon tik 1918 metų vasarą, dar vokiečiams seimininkaujant ne tik jo dva-re, bet ir visam krašte.

Atgavęs savo ūkį iš vokiečių grafas Jurgis Plateris pradėjo jį tvarkyti, atitaisydamas vokie-čių grubioko šeimininkavimo padarytą žalą. Kuomet buvo pra-vesta žemės reforma, Švėkšnos dvare buvo įsteigtas pavyzdin-gas ūkis, kurį jo savininkas gra-žiai vedė iki bolševikų, okupa-vę Lietuvą, atėmė ir dezorgani-zavo ūkį, paversdami niekais eilės metų darbą.

Bet grafas Jurgis Plateris ne tik rūpinosi savo gražaus ūkio tvarkymu. Jis taipogi veikliai dalyvavo ir viešame savo apy-linkės gyvenime, tuo prisidėda-mas prie nepriklausomo gyveni-mo kūrimo ir tvarkymo. Nors jis valstybinių pareigų ir nepri-siėmė, nors jam buvo siūloma vieta kariuomenėje, bet savo a-pylinkėje jis dalyvavo ir poli-tiniame gyvenime ir visuomeni-niame bei labdarybės darbe. Bet daugiausiai jis pasireiškė švie-tinio srityje būdamas pirminin-ku ar nariu gimnazijos komite-to. Kiekvienas stambesnis švėk

Hollywood TUXEDO RENTAL

Featuring the latest and finest in all men's formal wear for that big occasion, at lowest cost. Special discount for bridegrooms with this ad. 6227 S. Ashland WA 5-1251

DELICIOUS PIZZA

BEverly 8-0317 or 9171

DE LISA ITALIAN RESTAURANT AND PIZZERIA

1201 West 95th St. Private Rooms for Banquets Parties, etc. Call for FREE DELIVERY

Nauja aparatą žmogaus kūno persvietimui demonstruoja techni-kas Bob House, kurio persvietimo stiprumas yra 350 kartų stip-resnis negu buvo ligi šiol. Šis persvietimo aparatas padės surasti nesklaidumus širdyje ir kituose svarbesniuose žmogaus kūno or-ganuose. Aparatą pagamino Picker X-ray korporacija Clevelande ir The Rauland korporacija Chicagoje. (UPI)

šnos valsciaus reikalas surasda-vo pas jį susidomėjimo ir prisi-dėjimo savo triūso ar materia-lia pagalba

Kuomet kraštą okupavo bol-ševikai 1940 metais, jis nusto-jęs savo ūkio ir viso turto pali-ko gyventi Švėkšnoje, nenorė-damas pasitraukti iš Lietuvos, sulaukęs senatvės. Bet nežūrint jo 66 metų amžiaus, laike žiau-rių birželio 1941 metų vežimų, jis buvo vienas iš pirmųjų, bol-ševikų suimtas ir žiauriuose sąly-gose, užkalnuose gyvuliniuose vagonuose, su eile kitų švėkš-niškių išvežtas į tolimą šiaurę, kur dar, gautomis žiniomis bu-vo gyvas 1943 m., bet vėliau jo-kių žinių apie jo likimą negali-ma buvo gauti.

Švėkšnos istorijoje Plateriai paliko gerų ponų vardą, o grafo Jurgio Platerio gražus atsimi-nimas ilgam laikui paliks švėkš-niečių tarpe. Tai buvo kilnus pa-likuonis Lietuvos didikų šeimos,

BROLIŲ ŠARKŲ RESTORANAS

6301 W. 63rd St. Tel. Portsmouth 7-8207

Puikios puošnios patalpos vestuvėms, banketams ir kitokiems parengimams, kuriose gali svečiuotis 300 asmenų. Atsilankykite pamatyti arba patelesnuokite susitarimui. Moderniškai dekoruotas Cocktail Lounge ir Restoranas, lie-tuviški valgiai ir rūpestingas patarnavimas sudaro jaukią aplinką, taip kad Jūs ir Jūsų svečiai bus patenkinti.

ATVYKITE IR ISITIKINKITE

MŪSŲ KAINOS MAŽESNĖS NEGU KITUR!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirs tiek kiek yra reikalinga vienai eilutei arba kelioms. Didžiausias pasirinkimas visai šeimai, mažiems ir dideliems!

Toliau gyvenantieji gali gauti medžiagos pavyzdžius, ir jiems pasiūsiame tokias medžiagas, kokių jie pageidau C. O. D.

DIDŽIAUSIAS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS URMO PREKYBOS APYLINKĖJE

• SILKAS • VILNONĖS VIETOS IR ANGLISKOS MEDŽIAGOS • VELVET • MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAIKŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadieni iki 7 val. vak.; Šeštad. nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.

HENRY S. Fraerman Tel. Webster 9-4187

215 WEST JACKSON AT WELLS

KRONIKA

• Jeronimo Ignatonio premi-juotas romanas Ir nevesk į pa-gundą jau pradėtas siuntinėti platintojams. Autorius čia du-da psichologinio realizmo kny-gą. Pažymėtinas autorius kom-pozicinis sugebėjimas ir proble-mos vieningumas bei realumas. Paprastu, nepretenzingu stilium autorius vaizduoja kaimo mo-kytojo gyvenimą. Kaikas tam vaizduojamam mokytojui pri-kiša nerealumą ar naivumą, esą tokio mokytojo negalėjo Lietu-voj būti, tačiau romano komi-sijos nariai buvo visi žinomi pedagogai (B. Babrauskas, J. Kavaliūnas, P. Maldeikis, J. Švaistas ir D. Velička) todėl jiems reikia tikėti, kad toks mokytojo atvaizdavimas yra įti-kimas. Be mokytojo romane vaizduojamas naivus studentas, ryžtingas klebonas, viliojanti mokytojo žmona ir dar visa eilė mažo miestelio personažų. Romanas virš 300 psl., gražiai išleistas. Viršelį piešė dail. J. Pilipauskas. Knygą išleido Lie-tuviškos knygos klubas. Kaina trys doleriai. Gaunama Drau-ge.

CORCORAN FUNERAL HOME Serving all Chicago Ample parking facilities Air conditioned chapels 6150 N. Cicero, Chicago 46, Ill. FEnescola 6-3833

STATYBAI PRISTATOM IR NAMŲ PATAISYMIŲ Visokių rūšių MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Pres.

3039 So. Halsted St.

3016 W. 42nd St., Chicago 32, Ill.

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai Raštinė atidara kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais iki 3 val. popiet

EDVARDAS SAUNORIS GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laido-uovėms, bet ir gėles sodinti ir puošti kapą jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

ALEX BRINAS

GENERAL CONTRACTOR & CARPENTER

2715 WEST 43RD STREET, PHONE LAFAYETTE 3-9751

Visų rūšių darbai: medžio, mūro, cemento, plasterio, elektros, plumbingo ir kiti. Garažai, butų ir biznio patalpų pertaisymai. Geras darbas — nebrangios kainos!

Mes mokame Augstą Dividendą!

4038 ARCHER AVENUE, Tel. LA 3-6719

AUGUST SALDUKAS, Prezidentas

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekantį:

ANTANAS VILIMAS

3415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas FRontier 6-1882

1/2% PADIDINA

DIVIDENDĄ!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N

2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokame augstus dividendus. Keičiame čekius. Pardudame ir perkame valstybės bonus. Taupytoms patarnavimai nemokamai. Pradėkite tųpyti atidarydami sąskaitą šiandien. Apdrausta iki \$10,000

Darbo valandos: pirmadieniais ir ketvirtiniais nuo 9 iki 5 val. vakaro; antradi. ir penkt. 9 iki 5; trečiadi. uždaryta, o šėst. nuo 9 iki vidurdienio

PRESCRIPTIONS

CAREFULLY COMPOUNDED FULL LINE OF VITAMINS

AT REASONABLE PRICES

GEORGE EISELE PHARMACISTS

176 West Adams St. FRanklin 2-8935

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav. 4058 Archer Avenue Telefonas Virginia 7-2481

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.

2512 W. 47th St., PR 6-1998

TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI

Pardavimas-taisyimas. Sek. uždaryta

Duoną ir įvairias akoningas bulkes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lithuanica Ave.

Priestatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.

Tel. CLiffside 4-6376

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Tel. Blishop 7-7075

NAUJOJI PORTUGALŲ LITERATŪRA

M. de U-no, ispanų filologas, rašytojas, poetas, eseistas ir filosofas, anot vokiečių filosofo grovo Keyserlingo yra "europėjinių požiūrių svarbiausias ispanas nuo Goyos laikų". Jis stipriai ir kūrybingai pasireiškė visuose literatūrinuose žanruose, bet ypatingai jis stiprus esejuose. Per visą gyvenimą jis kevojo prieš materializmą ir labai siejo mirties ir nemarumo klausimus.

P. G.

Pas mus Ispanijoje portugalų literatūra nepakankamai pažįstama ir vertinama, kaip turėtų būti, nors abi kalbos taip artimos, kad be didelių pastangų galima skaityti portugaliskai. Kartą Cervantes apie portugalų kalbą pasakė, kad tai ispanų kalba be kaulų. Jį pataisant reikėtų pasakyti, kad ispanų kalba yra suakmenėjusi portugalų kalba. Apžavuose, kuriais toji kalba mus užburia, iš dalies yra ir tai, kad joje girdime šviežius, vaikiškus mūsų primityvų garsus. Ir joje daug balsų, kurie glamonėja mūsų ausį ir vaizduotę.

Ir būdamas abi kaimyninės šalys savotišku būdu atsiskyrusios nuo likusios Europos, nežinau koks kvailas likimas mus laikė atsiribojusius ir dvasiškai. Madride lengviau gauti anglišką, prancūzišką ar vokišką knygą nei portugaliską.

Taip dalykams esant, kokia yra tokio nutolimo priežastis ir toks retas kultūrinis sąlytis? Turiu galį atsakyti: akplėšiškas ispanų išdidumas iš vienos pusės ir liguistas portugalų įtarinėjimas iš kitos. Ispanas yra pilnas paniekos ir akplėšiško, o portugalas įtarinėjantis ir įsišmeigęs. Pas mus su panika žiūrima į Portugaliją ir tyčiojama: iš jos, — jos nepažįstant, o Portugalijoje yra netgi tokių, kurie įsivaizduoja jog mes norime juos pavergti.

Ir vistiek, Portugalija yra verta studijų ir pažinimo.

Bent kartą metuose ten nuvyktu, ir grįžtu kiekvieną kartą vis labiau prisiršęs prie šios kėnciančios ir garbios tautos. Bet visų labiausia aš pamėgau portugalų literatūrą, tariant naująją.

Neneigdamas kaikiurių portugalų klasikų vertės, turiu pasakyti, kad mano supratimu portugalų literatūra verta skaityti nuo pereinamo amžiaus, pradedant romantiniu periodu, nuo Almeida Garetto ir Herculano. Ir manau, kad jos tikras aukso amžius yra dabartinis.

Lyginant su katalonėčių literatūra, turiu pasakyti, kad nors ši pastaroji yra turtingesnė ir įvairesnė už portugalų, ją laikau ne tokia originalia ir išsiskiriančia iš kitų.

Katalonėčių kartais mum primena ispanų, kitais — prancūzų, kaip kada — italų, ir beveik visad persodintą vaisių; tuo tarpu kai portugalų literatūroje yra pilna laukinių vaisių, kurie yra tartum kalnų braškės. Pavyzdžiu negali būti palyginimo tarp Verdaguero ir Joao de Deuso, kai dėl jų genijaus galios, platumo ir reikšmės. Verdagueras groja šintastigija arfa, tuo tarpu kai Joao de Deus groja dvistygia ar tristygia gitarėle; Verdagueras išliko i e-pines augštas; Joao de Deus tealsavo tik meile ir liūdesiu. Bet, to skirtingo ribose, Verdaguero kūryba mum skamba kaip kažkas žinoma centrinės europinės poezijos srovėje ir daugeliu atvejų kaip kažkas visiškai ispaniška. Kartais primena Zorilla, kitais atvejais mūsų mistikus. Tuo tarpu kai Joao de Deus turi ypatingai savotišką žymę.

Joao de Deus Ramos, žinomas kaip Joao de Deus, didžiausias miręs portugalų lyrikas, iš tikrųjų yra neįsiverčiamas. Tai augščiausio laipsnio paprastumas, ir kaip man kartą sakė Guerra Junqueiro, didžiausias

portugalų lyrikas dabar gyvenąs ir vienas didžiausių šių dienų pasaulio, yra pasiekęs nekad negirdėtos išraiškos. Ir jos pasiekęs grynų paprastumu. Nes sunku yra rasti ką nors spontaniškesnio, paprastesnio, mažiau dirbtino už Joao de Deuso lyriką. Visa jo kūryba sutelpta į nedidelę knygą (Campe de Flores — Gėlių laukas) ir netgi iš jos visai lengva būtų išmesti du trečdalius, bet tai kas lieka yra žavus grakštumo, šviežumo ir jausmo stebuklas.

Quental yra visai kas kita. Garsūs sonetai Antero de Quental — jo tėvynėje jis tevadina mas tiesiog Antero — dažnai yra kažkas kauluota ir kieta; idėjinis ir abstraktusis elementai pasireiškia mažkūniais, ne visad gerai vaizduotės padengtais. Tačiau koks gilumas ir neviltingi! Kokia religinio jausmo aima! Vargšas Anteras, kuris baigė nusiūdydamas, yra siela, galinti būti palyginta su Thomsonu (pereito šimtmečio), Senancouru, Leopardi, Kierkegaardu ir su didžiaisiais nusiminėliais. Ispanijoje nieko neturime ir jį panašaus. Compoamor (žinomas ispanų poetas, Vert. past.) atrodo kaip skepticizmo falšuotojas. Quentalis buvo viena tų sielų, labiausia kankinamų begalybės troškulo, amžinybės bado. Tarp jo sonetų yra tokių, kurie gyvena tol, kol gyvena žmonės, ir vėliau ar anksčiau turės būti išversti į visas kalbas žmonių, kankinamų sfinkso žvilgsnio.

Sis liudėsio tonas yra būdingas portugalų literatūrai. Jį rasite įsisunkusį ir klaidžiojančias svajones Antonio Nobre, kuris turėjo tokios didelės įtakos portugalų jaunimui. Taisi Antonio Nobre, autorius karčiausio patriotinio nusivylimo soneto, kuris baigiasi žodžiais: "Draugai, kokia nelaimė gimti Portugalijoje!"

Tasai pasiduodančios neviltingies ar beviltiško pasidavimo tonas kiekvieni metu pasireiškia portugalų literatūroje. Iš jo teišivaduojama griebiantis patyčios ar abuojuo, kuris esmėje yra ispaniškas.

Patyčių ir satyrinė gaida Portugalijoje eina ranka rankon su erotiniu elegine. Atrodo, kad tai tauta temokanti verti ar tyčiojti. Ir pasityčiojimas dažnai reiškia savotiškas asaras. Henrikas Heine tyčiojo, kad raudonis nederasytų krūtinės. Ir ar nemanote, kad Eca de Queiros negailestingų satyrų patyčios nėra tokios pat skausmingos ir tokios besiskundžiančios kaip kad verksmingiausia elegija? Paskaitykite "Ramirezo garsioji giminė", o paskui "Miestas ir kalnai". Bet jeigu norite pažinti Queirosą — pir-

mausia jo "Fadriques Mende-so susirašinėjimą". Ten pasakytą kokia yra padanti superkritiška dvasia.

Correa d'Oliveira poezijoje verčia Portugaliją ir jo kūryboje alsuojame subtiliausiomis kaimo kvapintimis. Paskaitykite "Sakni", paskaitykite "Prilyginimus". Kartais jis pasiekia Joao de Deuso augščiausio paprastumo ir švelnumo.

Tačiau yra du portugalai, narsiausi, ryžtingiausi ir stipriausi, kurie įsišmeigė ir pratrūks-ta pranašiškais žaibais. Jie man atrodo esą labiau iberiški, mažiau portugališki, bet to nepaisant giliai tokie.

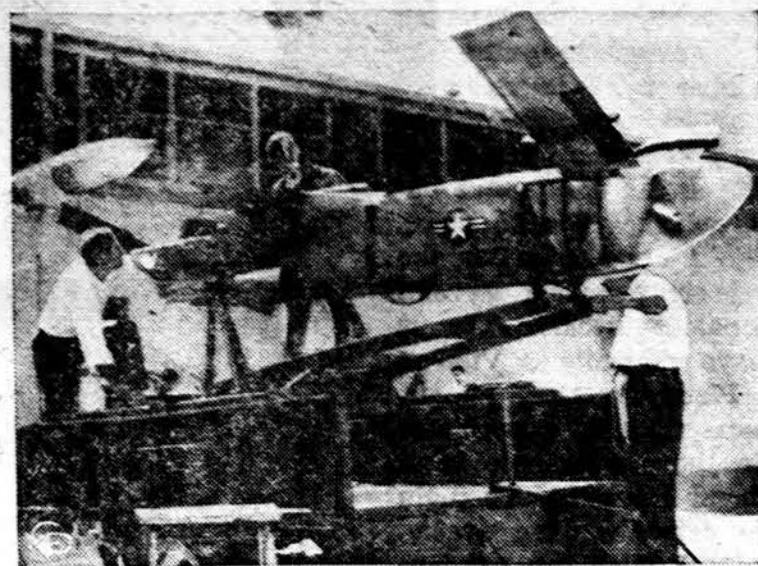
Kalbant apie Camilo Castelo Branco, kartą Guerra Junqueiro man sakė, kad Camilo, toji aistringoji ir kėncianti siela, "buvo labiau ispanas nei portugalas. Ir iš tikrųjų, mane stebina, kad "Pražungtoji meilė" ligišiol neįpopuliarėjo Ispanijoje, — nes man atrodo, kad tas meilingos aistros romanas yra intensyviausias ir giliausias, koks kada buvo parašytas Pirėnų pusiasalyje, ir vienas nedaugelio reprezentatyvių knygų mūsų bendros iberų sielos. Tai yra pagrindinė iberų literatūros knyga (ispanų, portugalų ir katalonėčių).

Ramallo Ortigao, subtilus kritikas, vienoje savo studijoje apie Camilo rašė, kad XVII š. gyvenimo romantiškumas yra perkeltas į šių dienų gyvenimo sąlygas. "Jis ima pradži — rašo — iš Amadisu dinastijos ir turi iberų genijaus bendrus pradus, pasireiškiančius vėlybesnėje poetinėje literatūroje: Šv. Teresės kontempliaciniam lyriškume, Calderono ir Lope de Vega mistiniam dramatiškume". Ir kaip tasai žmogus, toks reprezentatyvus ir toks vaisingas, mūsų tarpe tebėra nežinomas! Ar kartą ateis jo diena, kaip kad atėjo Eca de Queirosa — vienas ir kitas pranašesni už betkurį mūsų ispanų dabarties rašytojus?

Ir patsai Guerra Junqueiro, kuris man taip kalbėjo apie Camilo, ar ne labiau iberų genijus nei portugalų? Man jis atrodo giliai ispaniškas, būdamas giliai portugališkas. Gal daugelis skaitėte jo "Don Zuan mirtis" ir ypačiai "Paprastieji" ir "Tėvynė". Tose dvejose poemos slypi Portugalijos siela, kaimiškos, paprastos ir kėnciančios pirmoje ir herojinės antroje, kuri yra Dantės pobūdžio veikalas.

Kiekvienas poetas, sakė Cotulergide, yra muzikas ir filosofas, ir anot G. Junqueiros poezija yra muzikinis kristolas. Kristolas, kristalizavimasis gražių idėjų, jausmų ir įspūdžių, yra poetinė filosofija. Ir visos portugalų filosofijos reikia įieškoti jos poetuose.

Vienas tokių yra ir Teixeira de Pascoas, pas kurį tikrovė išstipsta į jos šešėlius, o šešėliai sutirštėja ir pavirsta tikrove. Jam žmogaus darbai turi daugiau tikrovės nei patys žmogus. Jean Valjean pergyveno Victorą Hugo, o Ofelija Šeks-

Vaižde matyti naujas bepilotinis lėktuvas prieš pozicijoms tirti. Lėktuvas paleidžiamas nuo sunkvežimio platformos dviejų raketų pagalba, kontroliuojamas nuo žemės ir jon grįžta parašiuo pabalba.

pyrą. Tą pačią mintį aš pats daugelį kartų išvysčiau savo "Don Kichoto ir Sančo gyvenime".

Daug jums galėčiau pasakyti apie pusiasalio genijų ir kaip jis apjuosia ir vainikuoja ispaniškumą ir portugaliskumą, bet ką aš jums galėčiau tuo atžvilgiu pasakyti, nepalyginamai geriau tai pasakė Oliveira Martins, apie kurį Menendez y Pelayo yra rašęs, kad jis buvo pereito šimtmečio meniskiausias istorikas, o aš manau kad jis buvo vienintelis istorikas artistas, kokį turėjo pusiasalis. Artistiškiausias ir giliausias. Vadinas, kažkas didesnio ir gilesnio už menininką. Jo vaizduotė pasiekia gelmių, kokių pavargęs ir vargingas mokslas nepasiekia. Jo "Iberų civilizacijos istorija" turėtų būti breiviorium kiekvieno ispano ir portugalio, ir neturėtų būti amerikiečio, kuris nebūtų supažinęs su šia puikia knyga.

Užnot dar kartą kartojus ben dras vietas apie tai, kas buvo ispanų siela Amerikos atradimo ir jos užkariavimo metu, būtų gera pajieškoti Oliveira Martins knygoje. Jos neskaitylinguose puslapiuose glūdi daugia išminties, daugiau sociologijos ir psichologijos, nei daugelyje tomų pripildytų žinomis. Jokia Taire studija apie

Robespierą, Dantoną, Maratą, Napoleoną, apie anglų poetus, apie Balzacą nepraalenkia vieno Oliveiros Martins Iberų civilizacijos istorijos skyriaus apie Igną Loyolą. Ir taip pat paskaitykite jo Nun Alvares gyvenimą, o paskui ugningas strofas, kurias iš šio kario asketo lūpas įveda G. Junqueiro savo "Tėvynėje".

Ir matau, kad jeigu tebetęsiu savo pokalbį apie portugalų literatūrą, jis greit nesibaigs, tad jį nutraukiu, tikėdamasis kurią dieną pabaigti sakyti ką dar turėčiau pasakyti.

Išvertė P. Gaučys

KRONIKA

• Buivydatė Kutorgienė Elena šiais metais atšventė 70 m. sukaktį. Gyvena Lietuvoje. Gimusi 1888 m. liepos 28 d. Sa-

If you like
PIZZA
You will like
WAL-MAR PIZZA
We deliver any size or type
ALSO ITALIAN BEEF
AND SAUSAGE
Sandwiches served 'til 4 a. m. daily
4618 S. WESTERN AVE.
Tel. LA 3-6320

Chicago's svariausias ir moderniskiausias Piknikų Daržas —
BUCCO D'ARZAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd.
Willow Springs, Illinois

SAUGU!!!

Jūs būsite saugūs, atidavę iš daktaro gautą receptą išpildyti vaistinėi, kurios svarbiausia užduotis — išpildyti tiksliai receptus, kaip jie yra daktaro nurodyti. Kaskdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie skemdingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujaujų, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos. IŠPILDOME IS LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.

DARGIS VAISTINĖ
CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEEmock 4-6050

JUCUS SISTERS RESTAURANT

(Naujai) dabar atidarytas

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį 29 metai toje pat vietoje.

1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

markande. 1912 m. baigė Maskvoj medicinos fakultetą. Trachomos ligos specialistė, parašiusi keletą mokslinių knygų. Buvo Lietuvoje universitete akių klinikos asistentė ir Vaikelio Jėzaus dr. jos, kurios pirm. buvo prel. P. Januševičius, amatų mokyklų ir prieglaudų akių ligų konsultantė.

• Dail. Romas Viesulas, rugsėjo 17 d. išvyko vieniems metams į Europą. Aplankys Italiją, Ispaniją, Prancūziją, Vokietiją, Belgijoje aplankys Briusely tarptautinę parodą.

• Dail. Jonas Subačius pradėjo bažnyčios dekoravimo darbus Kearny, N. J., ir Middl Village, N. Y.

Išigykite nuosavus namus, kuriuos mes statome gražioje apylinkėje. Atvažiuokite apžiūrėti juos — 5104, 5106 ir 5108 So. Tripp Ave. Apie sąlygas teiraukitės telefonu: CEdarcrest 3-1739.

BORCHERT IR JUSTICE

STATYBOS BENDROVĖ

11654 Longwood Drive, Chicago 43, Illinois
Statome namus visoje Čikagoje ir apylinkėse.
Turime ilgą patirtimą.

PAGELBĖKITE SAVIESIEMS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS!

Geriausiai tai atliksite, pasiūsdami jiems vilmonių medžiagų.

MES GAVOME DIDELĮ KIEKĮ RNKINIŲ VILNONIŲ MEDŽIAGŲ UŽ LABAI MAŽAS KAINAS VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

VYRISKAM KOSTUMUI
naujos mados medžiaga.
Vertės iki \$3.50
Specialiai yd. tik... **\$1.75**

VILNONĖ VYR. KOSTUMUI
worsted (Šarškin) medžiaga
regul. vertė \$8.50
specialiai už jardą **\$4.50**

VYRISKIEMS PALTAMS tikros
vilnos medžiaga,
kaina \$9.50, dabar
už jardą tik **\$5.50**

MOTERIMS VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai
papigintą kainą

SPAUSDINTO SILKO CREPE
vertė \$2.50 už jardą ir aukščiau
specialiai už jardą **\$1.00**

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELIS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE COMPANY

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOonroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS
UŽ KIEKVIENĄ PIRKINI **SEeley 3-8806**
Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais uždaryta

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEentral 6-5206

SUMAZINSITE SAU DARBA IR PAGERINSITE SAVO NAMUS

Išsėdami Juos Spalio aluminizavus "Storm Windows" langus. Juos turint nerūgštas rūpinis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išmimu ir atleiti sudėjinu. J. Spalio aluminizavus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek Jūs namas stovys. Pasaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus.

Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)

JUOZAS SPAITIS

3559 So. Halsted St. Tel. Victory 3-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstatų nuo 9 val. iki 6 val. vak. Firmad. Ir ketvirtad nuo 9-9 val. Sekmadieniais uždaryta.

MES NESAME PATENKINTI IKI JOS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekancius pagerinimus:

- 1) Mūsų įstaiga Newark bus atidara ir sekmadieniais nuo 9 iki 4 valandos.
- 2) Mes tuojuo neatidėliojam išsunciam.
- 3) Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsunciami tą pačią dieną.
- 4) Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
- 5) Mūsų maisto, audėklų ir vaistų NAUJI standartiniai siuntiniai yra sudaryti iš patvirtintų ir remiantis mūsų klientų poreikiavimais.

ATEIKITE I

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1241 N. ASHLAND AVE., CHICAGO 22, ILL.
Tel. HUmboldt 6-2818

312 MARKET STREET, NEWARK, N. J. Tel. MITchell 2-2452

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue
NEW YORK 3, N. Y.
OREgon 4-1540
Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, sekmi. iki 4 p. p.	11601 Jos Campau Av.
DETROIT 12, MICH.
DUckirk 5-0298	121 S. Vermont St.
LOS ANGELES, CAL.
DUckirk 5-6556
832 N. 7th Street
PHILADELPHIA 23, Pa.
WAlnut 3-1747	651 Albany Avenue
HARTFORD, CONN.
CHapel 7-5194	1530 Bedford Ave.,
Brooklyn 16, N. Y.
Tel. INGersoll 7-6465,
INGersoll 7-7272
- Jums patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės gimtąja kalba.

SANTINIKETAN

Taikos ir ramybės universitetas

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Šią vasarą, Indijos pasiuntinybės pastangomis, Vienos universiteto salėje įvyko Kalkutos universiteto profesorius dr. Karani labai įdomi paskaita apie mūsų laikų Indijos kultūrinę raidą, apie josios mokslo lygį.

Būdingiausia šiandieninės Indijos raidos žymė, esąs josios sugebėjimas jungti mūsų laikų civilizacijos laimėjimus su geriausiomis tradicijomis savosios senos kultūros. Viena tokių institucijų, kurių veikla kaip tik praktikoje jungianti tas abi tendencijas, yra netoli Kalkutos. Tai universitetas Visva-Bharati, labiau žinomas vardu Santiniketan, arba Taikos ir ramybės būstinė.

Tas universitetas išaugo iš mokyklos 1863 metais įsteigtos tėvo didelio rašytojo Rabindranath Tagore. Pats rašytojas ten irgi buvo ilgus metus, ypač pas kūtinius savo gyvenimo metais. Ten jis ir mirė (Rabindranath Tagore gimęs 1861.V.7 ir miręs 1941.VIII.7 d.).

Savotiški mokymo metodai

Nuo universitetų vakarietiško tipo, o taip pat ir nuo esančių Indijoje, kaip pvz. Allahabade, Madrase ar Bombajuje, Santiniketan visų pirma skiriasi mokymo metodais, kurie visų pirma rėmiasi su senomis Indijos tradicijomis. Čia pagal tas tradicijas mokymas turįs remtis dvasios jungtimi ir draugystės ryšiais tarp mokytojų bei mokinių. Rabindranath Tagore auklėjimą laikė esant dideliu menu. Jis rašė: "Sėkmingiausias auklėjimas yra toks, kuris nesiriboją vien mokslo žinių perdavimu mums ir kuris harmonizuoja mūsų kasdienį gyvenimą su mus supančiu pasauliu". Tą mintį jis daug kartų yra pakartojęs savo kūriniuose (pvz. Namai ir pasaulis).

Santiniketane galima studijuoti visus dalykus, kurių mokoma vakarietiško tipo universitetuose, bet taip pat ir daug klausimų, kurių mūsų augusiųjų mokyklų programose nėra, kaip pvz. indų šokiai ir muzika, indų poezija ir tt. Visų pirma siekiama išlavinti vaizduotę bei sugebėjimą kritiškai vertinti faktus. Siekiama kuo didesnio bendro išlavimo ir pusiausvyros išugdymo.

Kaikuria prasme Santiniketane turi panašumą į Platono akademią. Tas pats humanizmas bei teismo jungimas, tas pats grožio kultas ir tas pats susižavėjimas minties ryškumu, precizingumu. Cituodamas žodžius

vieno europiečio mokslininko, kuris buvo tą mokyklą aplankęs, sveičias pasakė: "Besilankantiems toje mokykloje visų pirma į akį krenta kokia tai dvasinė ir materialinė distinkcija, tiesiog aristokratiškumas, drauge paprastumas, laisvumas ir drauge jaunatviškumas atsipalaidavęs nerangumo ir grubumo!"

Santiniketan dabar

Tuoju po Indijos nepriklausomybės atgavimo Santiniketan buvo pertvarkytas ir tapo pilnateisiu universitetu su praplėsta programa, pritaikinta naujiems krašto reikalingumams. Tačiau jis ir dabar nėra siaura prasme universitetas, nes pilnuose pasilaikė savo autonomiją, tradicijas, savo dvasią, savo papročius. Prisilaikant Rabindranath Tagore nustatytos tradicijos, studentai raginami, kad studijuodami jungtų "mokslo, kuris atneša vaisius", t. y. praktines žinias su "mokslo, kuris neša šviesą", t. y. grynai kultūrinio pobūdžio.

Tai yra koedukacinė mokykla. Berniukai ir mergaitės gyvena atskiruose pastatuose, tačiau mokosi ir žaidžia drauge. Toji mokykla traukia ir svetims. Šiandien ten yra ne tik universitetas, bet ir vienas rimtesnių tarptautinių Azijos tyrimų institutų.

Kaimo sociologija

Nežinūnti didelę pagarbą tradicijoms, Santiniketan neužsidaro sustyrusiose organizacijose ar programiniuose rėmuose. Neseniai ten kaip tik tapo įvesta nauja veikimo forma, būtent kaimo sociologijos ir kaimo mokymo metodų nagrinėjimas. Studentai yra įpareigoti prabūti tam tikrą laiką netoli esančiame mokymo centre Sriniketan, kad suipažintų su gyvenimu bei darbu pačių neturtingiausių ūkininkų, kaimiečių. Tikimasi gauti ypač įdomių išdavų iš analižės kaimo mokytojų parengimo metodų.

Pabaigai prelegentas priminė, kad Indijos premjeras Jawaharlal Nehru, kuris kaip tik yra to Santiniketano universiteto kanclerio rektorius, pridūda labai didelės reikšmės to universiteto tolimesnei raidai. "Dažnai galvoju apie Santiniketaną", — neseniai pasakė Nehru, — "ir manau, kad užtikrinimas tos mokyklos įstaigos klestėjimo yra visos tautos pareiga, palikta mums visiems Rabindranath Tagorės".

Ne keturi, bet aštuoni pašto ženklai Lietuvos "garbei"

IGNAS SAKALAS

Draugo kultūrinio priedo rugsėjo 20 d. numeryje nepasirašiusio Sov. Rusijos pašto ženklų rinkėjo įdėta žinutė, kurioje sakoma, kad Lietuvos "garbei" (kokia čia garbė) Sov. Rusija yra išleidusi pašto ženklus: 1. su J. Zemaitės atvaizdu, 2. su vaiku ir mergina tautiškais rūbais, 3. su Vinco Kapsuko atvaizdu ir 4. su lietuviškos moters atvaizdu.

Tikrumoje, Sov. Rusija yra Lietuvos "garbei" išleidusi aštuonis pašto ženklus.

1947 m. vasarą jungtinės žemės ūkio parodos Maskvoje proga išleido keturiolika pašto ženklų — vieną sau, tryliką pavergtoms valstybėms ir tautoms "pagerbti". Vienas tų ženklų (30 kapeikų) paskirtas Lietuvai. Ženklo atvaizde Lietuvos paviljonas parodoje. Parašas rusų kalba.

1950 m. išleido tris pašto ženklus Lietuvos "prisijungimo" prie Sov. Sąjungos dešimtmėčiui paminėti. 25 kp. ženkle Mokslo akademijos rūmai Vilniuje, 40 kp. ženkle M. Meln-

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražius liudius meno išdirbinių, knygos, žurnalai, taip pat galanteriją. Telefonas — PRospect 8-4585.

ISGYDĖ MANO ARTRITĄ

Kur turėjau per 5 m. Taip pat turėjau augstą kraujo spaudimą, žindą skilvį, diabetą, tulžies inkstų akmenis, lengvą apendicito ataką. Pasigydžiau nuo tų negalavimų su naminiu vaistu, jokių "drugs" nei insulinu nevarčiau. Nebandau daryti diagnozės, priimti arba gydyti taip vadinamas ligas; arba čia mums negalavimus, kurios esu detalai aprašęs cirkulire. Kaina tik \$6.00. Prašau siųsti čekį ar money order. M. Lopez, 1709 S. San Joaquin, Stockton 6, California.

FULTON HOSPITAL

"Namai išvykus iš namų"

Moderniškais metodais gydomi: Alkoholis — Nerviniai protų pakrikimai. Paruoštas registruotas personalas.

Fulton Ligoninėje rasite, kad nuoširdumas yra pirmoji eilė. Rami, linkama aplinka. 24 val. seselių priežiūra.

Rašykite į:

FULTON HOSPITAL
907 Edgewood Ave. Dept AF
ATLANTA, GEORGIA

kaitės atvaizdas ir 1 rublio ženkle Lietuvos Tarybų ministerijos rūmai Vilniuje. Visuose ženkluose parašai rusų kalba.

1954 m. išleido 40 kapeikų ženklą Poemos Stalinui autorės poetės Salomėjos Neries 50 m. gimimo sukakčiai paminėti. Ženklo poetės atvaizdas. Parašas lietuvių ir rusų kalbomis.

1957 m. išleido 40 kapeikų ženklą Vinco Kapsuko garbei jo 55 m. gimimo sukakties paminėjimui. Parašas rusų kalba. Tais pačiais metais išleistas kitas 40 kapeikų ženklas Didžiosios revoliucijos (1917 m. spalio mėn.) 40 metų sukakčiai paminėti. Parašas rusų kalba. Lietuviškai tik "Lietuvos S.S.R.". Iš patikimų šaltinių Lietuvoje teko patirti, kad Salomėjos Neries ženklas, kaip gražiai meniškai nupieštas ir lygiai taip pat išleistas, seniai išparduotas ir darosi filatelinė reikybė. Kiti Lietuvos "garbei" ženklai taipgi gražiai išleisti.

Sov. Rusija kasmet išleidžia daug ir labai meniškai išbaigtų pašto ženklų (didžiama didokio formato, dėl to patrauklūs), kurie laisvajame pasaulyje yra viena geriausių priemonių propagandai už komunistinę vergiją.

Redakcijos pastaba. Šios žinutės autorius yra žymus filatelistas, turi specializuotus Lietuvos pašto ženklų ir vokių rinkinius, taip pat turi pilnus rinkinius tremtinių "pašto ženklų" išleisti stovyklose Vokietijoje. Suinteresuotieji gali jam rašyti Draugo adresu.

MA HUANG HERB TEA

Special!!

Ma Huang Herb Tea, Endorsed by the AMERICAN NATUROPATHIC ASSOCIATION, and has received the Honor Award by the WOMEN'S FEDERATION OF AMERICA. Formerly \$3.00, now only \$1.50. In addition to this special offer, each purchaser will receive a special course in Better Living free, given only to our patrons. Circular free. Send Check or Money Order to Dept. AF.

THE BEE FARMS

209 Euclid Bldg., Pasadena, Calif.

ELEKTROS LAIDAI

Išvyskite statybos įstatymų praeigimui dėl netvarkingų laidų. Apsaugokite savo šeimą, namus bei investiciją. Leiskite mūsų labai patyrusiems specialistams patikrinti jūsų laidus šiandien. Mes atliekame komercinius bei industrinius darbus bet kur šioje "country". Esame "bonded, licensed" ir apsidraudę. Priemonės kainos. Nemokamiems apskaitinimams šaukite Mr. Salys, TU 9-0355 arba ME 7-8520 (vakarais).

LALO MURILLOS

Augštos rūšies rūbų gaminimas pagal užsakymą. Gražios importuotos medžiagos. Medžiagos importuotos iš Italijos. Kostumai nuo \$125. Val.: 9 iki 7 v. v.

917 S. Blue Island Ave.
SEeley 8-1797

PULASKI COAL CO.

3025 W. 26th St.
Home of better fuels. Coal, coke, fuel oil. Stoker coal our specialty. For dependable deliveries anywhere call: BI 7-8200.

NUO UZSISENEJUSIŲ BEI SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, negali ramiai sėdėti ir naktyti miegoti nes jų užsikimšusios žaizdos niešėjima ir skaudėjima senų atvirų ir skaudžių žaizdų užkerta LEGULO Ointment Jūsų gydymo spąstus palengvina Jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taip pat nuo akutų ligų nudesimų. Jį taipgi pašalina niešėjimą ligos vadinamos PSORIA. Šis taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATLETE'S FOOT su stabdo džiūvimą odos ir perpylimą tarpiniųjų. Yra tinkama vartoti nuo žiūstancios sukilintos odos dedir-tinama vartoti vaikūdamas, kada per-širod skaudus išbrimas nuo vysty-klų. Jį yra gera gyduoti nuo iš-viršinių odos ligų. Le-gulo Ointment yra parduodamas — po 75 centų, \$1.25 ir \$3.50. (pakūti \$3.85). Pir-kite vaistinėse Chi-cagoje ir apylinkėse: Milwaukee, Wis., Ga-ry, Ind. ir Detroit Mi-chigan, arba rašykite ir atsipaikite Money Or-der! —

LEGULO, Department D,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

KRONIKA

• **Viktoras Mariūnas**, LB centro valdybos kultūros reikšams narys, yra susirūpinęs Tėvynės bibliotekos steigimu. Tokia biblioteka rinktų knygas kurios būtų saugojamos ligi Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir iš tos bibliotekos knygos galėtų būti parvežtos Lietuvos bibliotekoms, kurios išmetus bolševikinį šlamštą, bus puštuštes. Knygas turėtų suaukoti skaitytojais, kurie nusipir-ke ir perskaitę galėtų įrašyti linkėjimus būsimam Lietuvos skaitytojui ir ją perduoti saugoti Tėvynės bibliotekai.

Taip pat Viktoras Mariūnas yra numatęs suorganizuoti kny-gos po namus platinimą. Vie-no mėnesio šeštadienis būtų skirtas knygos platinimui. "Duo-na ir spauda" šūkis privalo ly-dėti ši darbą, nes abu dalykai lietuviui turi būti reikalingi. Knygos platinimo šeštadienis būtų Spaudos diena Ameriko-je, o ir kituose kraštuose.

• **Amerikos Lietuvių Ateiti-ninkų** s-gos narių darbų paro-da numatoma ruošti gruodžio mėnesio pradžioje Chicagoje. Dalyvaus visos Amerikos lietu-viai dailininkai. Numatoma šio sezono metu, nuo rudens ligi pavasario, surengti Chicagoje devynias parodas.

• **Stasys Vancevičius** redaguoja kultūros žurnalą Ginta-ras Sao Paulo, Brazilijoje. Žur-nalas 32 psl.

• **Paulius Jasiukonis**, baigęs filmavimo ir fotografijos moks-lus Los Angeles, Calif., išvyko dirbti į Yale universitetą.

• **Naują knygą** apie bolševi-kų pavergtas tautas paskelbė Hawthorne Daniel. Ji pavadin-ta The Ordeal of the Captive Nations. Jis apžvelgia 13 Rytų Europos tautų pavergimą bei pagrobimą.

• **Komp. K. V. Banaitis** yra suprojektavęs parašyti dar dvi operas, jeigu jam leis sveikata ir medžiaginės sąlygos, kurios kompozitoriaus samata yra la-bai kuklios, bet kurioms gauti jis privalo verstis fortepiono pamokomis.

• **Kun. A. Linkevičiaus**, o ne kun. Benkevičiaus, kaip per klaidą buvo paskelbta, mirties sukahtis buvo prisiminta pra-šusio šeštadienio Draugo kultū-ros kronikoje.

• **International Peasant U-nion**, to pat pavadinimo valstiečių tarptautinės unijos orga-nas, paskutiniame numeryje Lietuvos žinių skyriuje kritiškai pasisako apie naujas kolūki-nes reformas Lietuvoje.

• **Kun. A. Kontauto**, Lietu-vo vyčių dvasios vado, para-šytąją angliškai brošiūrą apie šv. Kazimierą leidžia patys vy-čiai.

• **Dr. Aldona Šlepetytė** nuo šių mokslo metų pradžios Ford-hamo universitete pradėjo dė-syti prancūzų literatūrą ir ru-sų kalbą.

• **A. Tamošaitienė**, gyvenan-ti Kanadoje, audžia lininius raš-tuotus sienų apmušalus lietu-vių kambariui Pittsburgho uni-versitete.

• **Dail. J. Šlapelio** ir dail. J. Kaminsko pomirtinė darbų paroda ruošama spalio mėn. 4-12 dienomis Čiurlionio galeri-joje.

• **T. Vasiliauskienė-Babuški-naitė** šią vasarą turėjo kelionę per visas JAV. Kelionės metu ji instruktavo Amerikos baletu mokyklų mokytojas.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 WEST 63RD STREET
Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street
Tel. — CEdercrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasiūkimams miestui!

* J. F. EUDEIKIS *

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAKINOMAS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Petkus
TEVAS ir SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 S. WESTERN AVE. Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
KOPLYCIOS VISUOSE MIESTO DALYSE

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarna-vimas dieną ir nak-tį. Reikale šaukti mus.
Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuoju patarnausime.

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE LAFayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-9401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18TH STREET Tel. SEeley 8-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1188-1189
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50TH AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpe 2-1008
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46TH STREET Tel. YArds 7-0781
STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1218
2314 W. 23RD PLACE Tel. VIRginia 7-4672
VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50TH AVE. OLYmpe 2-5245 ir TOWNhall 8-0887

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS

Kuriose Kiekvienos Santaupos Yra Apdraustos iki \$10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 Western Ave. Chicago 36, Ill.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 S. Paulina St., Chicago 9, Ill., YArds 7 0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 West 47th Street Chicago 32, Ill.

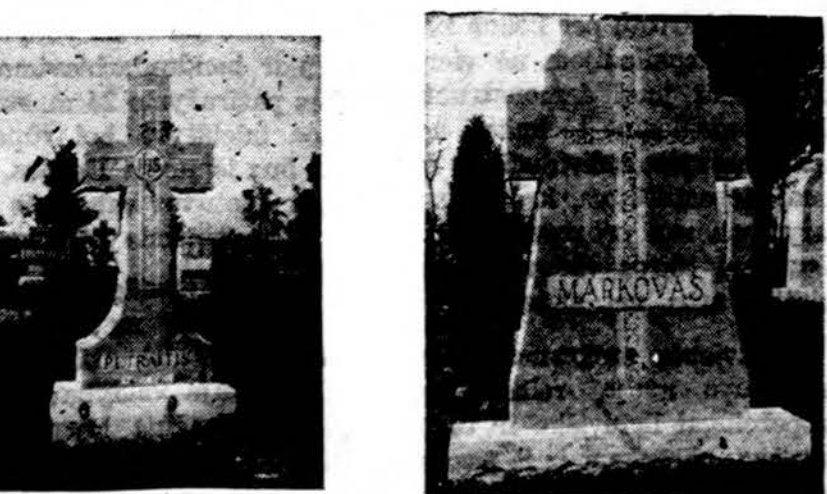
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill. tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 S. Western Ave., GROvehill 6 3745

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMĄ RASITE PAS MUSI

Atidars kasdien ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 5 valandos po pietų.

Motery GYVENIMAS

Redeguoją ST. SEMENIENE, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. Cliffside 4-5665; VI 7-0618

Dainininkė ir mokytoja

Antaninos Binkevičiūtės 25 m. muzikinės veiklos jubilėjaus proga

VLADAS JAKUBENAS, Chicago, Ill.

Mano pirmoji pažintis su Antanina Binkevičiūte įvyko netrukus po to, kai 1932 m. sugrįžau iš Berlyno studijų į gimtąjį Kauną. Sekančiais metais iš Paryžiaus studijų grįžo jauna dainininkė Antanina Binkevičiūtė ir konservatorijos salėje davė savo rečitalį. Jei šis rečitalis ir nesuteikė didelio maso vokališkų įspūdžių, tai jis užtat nustebino skoningai parinkta programa, talentingu išpildymu ir aiškia muzikine bei vokaline kultūra. Neuzilgo teko asmeniškai susipažinti su A. Binkevičiūte. Ji gyveno dviejų kambariukų beismonte (to-kių buvo ir Kaune); savo bute ji mokėjo sukoncentruoti nemažą visų sričių menininkų ir šiaip kultūrininkų, kurie mieliai ten lankydavosi, leisdami laiką jaukioje ir kultūringoje aplinkumoje. Teko pažinti Antaniną Binkevičiūtę, kaip patrauklaus, šviesaus būdo asmenybę, pilną gyvumo, išsilavinusią, besidominančią įvairiomis sritimis. Šalia malonaus soprano (vėliau dainavo mezzo-sopranu) ji turėjo įgimtą, gilų muzikalumą ir nemažą šios srities erudiciją. Jos interesai muzikos srityje irgi neapsiribojo vien dainavimu.

Sol. Antanina Binkevičiūtė.

Malonu patirti, kad jos gyvybinga ir šviesi asmenybė rado pritaikymą jai brangiausioje srityje: dainavime, tiek dėsant, tiek pačiai dainuojant. Ją pažįstant, netenka abejoti, kad ir kitoje žemės rutulio pusėje, tolimoje Adelaidėje, tarp ten nublokštų lietuvių jį skleidžia dainos kultūra. Jos įnašas į kultūrinę veiklą bus suburiantis, o ne skaldantis, idealistinis, o ne savanaudiškas.

Linkėjime mieliai Antaninai dar ilgai dirbti lietuvių tarpe savo mylimoje profesijoje, gavinti tautiečius savo dainomis ir išauklėti ryškų jaunų dainininkų priegauglį.

P. Andriūso žodis A. Binkevičiūtės sukaktį minint

Pačiojo Utenos širdy, Vyžuonėlių upelio stačioj atkrantėj, tarp žilvyčių ir jėvų pasislėpęs Binkevičių namelis, neprieinamas, nematomas, kur patekti galima tik privatišku keleliu iš plento. Mes, gimnazistai, šimtus kartų aplakstė visus Utenos užkaborius, ne sykį nebuvo įsikverbę prie šio lankstin-galų namelio, nes tai buvo pa-salinams neprieinamas, užda-ras rojaus kampelis. Pačiojo miestelio širdy ir, drauge, toks nuošalus. Šį bruožą pastebim ir pačios Binkevičiūtės charak-tery — savo profesiniam ir vi-suomeniniam gyvenime jinau at-tyra, šviesi, o asmeniškai — susikaupus, tolimai nuo gyve-nimiškosios turgavietės trukš-mo.

Nuo žalosios atkrantės Vyžuonėlė pasuka skersai plentą ir po to išbėga į neaprepiamas pievas, kurioms horizonte pas-toja kelią augšti Naujaulyčio šlaitai, gi paskui persimeta siau-ru rožu ir pelkėtus miškelius. Reikia išeit Vėlykų dieną į Re-šės kalnus ir, balandžio vėjui šėlstant, pažvelgt į anas bekras-tes pievas, kurias tuomet nu-klėja geltoni purienų audekai. Tokiuose plotuose ir erdvėse sa-vaime gimsta Šumano, Čaikovs-kio, Šuberto daina, ima bango-mis risti Haendelio varijaci-jas, vaizduojančios rojaus lan-kas. Sukaktuviame koncerte Binkevičiūtės padainuota Čai-

kovskio arija apie gimtuosius laukus nebe priežasties mūsų buvo taip stipriai išgyventa. Ji-nau čia prisiminė Utenos pie-vas, pilnas purienų ir vėversių, atkūrė mintyse Rešės kalnelius, šimtą kartų išvaikščiotus jau-tuos mergaitės svajingais me-tais. Parėjus į namelius pau-pėj, jinau raskdavo visa, kas su-vertindavo jos svajones. Tėvas 25 metus Petrapily buvo Blise-ras rojaus kampelis. Pačiojo miestelio širdy ir, drauge, toks nuošalus. Šį bruožą pastebim ir pačios Binkevičiūtės charak-tery — savo profesiniam ir vi-suomeniniam gyvenime jinau at-tyra, šviesi, o asmeniškai — susikaupus, tolimai nuo gyve-nimiškosios turgavietės trukš-mo.

Utena paskelbta nepriklauso-mos Lietuvos apskrities miestu, pakelia galvą. Kaip senasis Bin-kevičius, taip ir visi tuometiniai inteligentai didžiausią reikšmę skiria kultūrinei veiklai. Ką pa-galvotų australai, jeigu jų gim-nazijos direktorius, ir dar, be-to, kunigas, per viešą koncertą su kuria mokytoja išeitų scenon ir sudainuotų romantišką due-

ta! O tuometinėj Utenoj direk-toriai Gineitis ir paskui kun. Butvila, abu balsingi vyrai, ne-vengdavo scenos, publika tai laikė visai natūraliu reiškiniu. Per Parapijos namus praėjo beveik visos M. Petrausko ope-retės, atvažiuodavo patsai kom-pozitorius, dalyvaudavo visi mu-zikalūs gimnazistai, nebūdavo kur net stadiams dyrėti salėje tuose parengimuose; be miesčio-nių dar susirinkdavo artimųjų apyl. ūkininkai. Čia matydavom K. Binkį skaitant poeziją, gir-dėdavom S. Šimkų, uteniškį kompozitorių J. Gruodį. Paskai-tos, vaidinimai, chorai, orkest-rėliai, švenčių minėjimai, eks-kursijos į istorinius laukus, pu-šynėlius — buvo uteniškio kas-dieninė duona, ar gal, dar svar-biau už duoną.

Kitame rojaus pievų gale gy-veno caro laikais buvęs Vilniaus generalgubernatorius Veriovkina-s, po revoliucijos pasilikes dirbti savo ūkely kaip pavyz-dingas ūkininkas. Jo dvi duk-terys dainininkės dalyvavo stei-giant Lietuvos operą, per ato-stogas lankydavosi Binkevičių namely, koncertuodavo Utenos visuomenei. Taip kad čia, prie Vyžuonėlių upės ne vien tik laikštingalos skambėdavo...

"Menas galingas ir stebuk-lingas" — šią pažiūrą mes paveldėjom iš vyresniosios kartos, kuri auklėjosi priešrevoliucinėj Rusijoje, tos pažiūros rezultatas yra Antanina Binkevičiūtė-Gučiuvienė, yra ir Juozas Gučius, Kauno, Vilniaus ir Klaipėdos operos, baletas, septynetas Vals tybės apmokamų teatrų, visa eilė europinio masto dailininkų ir mokslininkų ir tas laimin-gas faktas, kad mes ir emigra-cijoje dar taip gausiai lankom kultūrinius parengimus. Seno-jio Binkevičiaus pavyzdys yra pamokomas: turtingas Petrapi-lio pramonininkas ir drauge karštas meno mylėtojas. Ne-priklausoma Lietuva nesigaili, kad tokią tradiciją paveldėjo iš carinės Rusijos.

Antanina Binkevičiūtė, bai-gusi Kaune gimnaziją, mokosi konservatorijoje, po to stoja į Paryžiaus Rusų konservatorią, kur dėsto pasaulinės garseny-bės, kaip kompozitoriai Glazu-novas, Rachmaninovas ir ki-ti.

Su labai gerais pažymiais bai-gia dainavimą, be to, operinės režisūros skyrių, ir dar gauna prancūzų kalbos diplomą. Po to grįžta vėl Kaunon. Štai mes šiandieną ir švenčiame tą jos gyvenime reikšmingą datą, pra-džią laisvosios menininkės dar-bo — pedagogės, visuomeninin-kės, solistės, operos recenzen-tės.

Kas gi poniai Gučiuvienė bū-dinga? Mes tik čia, Adelaidėje, sekę jos sceninę ir pedagoginę veiklą, galime padaryti kelias skubias, nuoširdžias išvadas:

Mes niekuomet nematėm, kad jinau būtų išejęs scenon menkai tam pasirošęs; nebuvo atsitikimo, kad jinau savo re-pertuarą kartotų per kelius kon-certus; nepaliudijom nė vieno fakto, kad jinau demonstruotų tiktai beasmeninę techniką, nesu-siūlidžius jos individualine šil-lima; nepastebėjom, kad ji, su-darydama sau programą, netu-rėtų tam tikrus vadovaujamus minties arba net sistemos.

Gučiuvienės programa visuo-met buvo nauja, reikšminga, proporcingai lietuviškai ir tarp-tautiškai, parenkant ir iš pasau-linių dainininkų kūrinį, kurie mums aktualūs, kaip pavyz-džiui: "Čia širdys šaltos". Tai stiprios menininkės disciplina, sistemingas darbas, mokėjimas išstobulinta technika nudažyti asmenišką emocijų spalvom.

Rugsėjinė Moterų Dirva

"Gražu, kada pačios mote-rys viešai kelia padoraus apsi-rengimo klausimą", rašo Mama Ada savo straipsnyje Neuzmiršk savęs Moterų Dirvos naujausia-me numeryje. Ji labai taikliai ir teisingai duoda keletą pavyz-džių, kaip mūsų moterys, o kai-kurios ir net gražuos amželio mamytės (net 60-70 m.) ne-vykusiai, nepadoriai ir be sko-nio rėdos, nors tai ir būtų va-saravimo vietovėje. Autorė pa-giria Vyčių spaudoje įtikinan-čiai aprašomą gražų, kuklų, bet kartu ir puošnų parėdą. Ji aiš-kiai smerkia mūsų moteryse iš-vyvusį amerikietišką madų vaikymąsi. Pabaigoje autorė net pageidauja, "kad rengimosi klausimu išsitarų daugiau skai-tytojų, ypač kada taip gundo pėršamos mados pasinėsti į pik-tumą". Tikrai, moterys galėtų tik sveikinti tas, kurios ne tik iškelia mūsų moteryse pasirei-kusį vėžį — rėdintis nepadoriai, nekukliai, bet net ir šauktinai šaukia su tuo kovoti. Kam sten-gtis kuklioms lietuvaiteis pra-lenkti Hollywoodą? Tik kuklus, nerėkiantis, paprastumu dvel-kiąs rūbas tesiskaito elegantiš-kas.

"Moterų Dirvoje" yra išsa-mus prel. P. M. Juro vedama-sis "Kas mums labiau rūpi?" K. Keblinkienės "Vakaroji-s", trijų veiksų vaizdelis, Šatrijos Ragano "Dėl ko Tave-čia nėra", iš organizacijos veik-log bei įvairios žinios.

Is moterų veiklos

★ **Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvos Atstovybės** Chicago-skyriaus valdybos narės vaišins kava, arbata bei kepiniais daly-vius, atsilankiusius į Estijos, Latvijos ir Lietuvos santarvės ir bendradarbiavimo sutarties pasirašymo 24 m. sukakties mi-nėjimą. Po trumpos rimtosios dalies bus visų trijų tautų kon-certas, o po koncerto — vaišės. Pabaltiečių komiteto pirminin-ko dr. V. Landmano (latvio, šiemet pirmininkaujančio komi-tetui) prašymu, lietuvis buvo pakviestas pasirūpinti atsilan-kusių svečių vaišiniu.

★ **Sol. Alė Kalvaitytė**, buv. Kauno operos solistė, dalyvaus koncerte spalio 12 d. 3 val. 30 min. p.p. Jaunimo centre, 5600 S. Claremont, padainuodama lietuviškų liaudies dainelių bei arijų. Jos repertuare bus va-nagačio ir Banaičio sukomponuotų dainų. Akompanuos dr. A. Kalvaitis. Koncertas rengia-mas Pabaltiečių komiteto, šven-čiant Estijos, Latvijos ir Lietu-vos santarvės ir bendradarbia-vimo sutarties pasirašymo 24 m. sukaktį. Alė Kalvaitytė-Vel-dienė yra Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvos Atstovybės Chicago skyriaus narė.

★ **Emilija Vilimaitė**, Pabalti-jo Moterų Tarybos Lietuvos Atstovybės Chicago skyriaus valdybos išdinkė, deda daug energijos bei pastangų, ruo-šiant Pabaltijo valstybių san-tarvės ir bendradarbiavimo su-tarties pasirašymo 24 m. sukak-tį. Jos iniciatyva bei rūpesčiu scena bus išpušta Estijos, Lat-vijos ir Lietuvos valstybės her-bais ir tautinėmis vėliavomis.

★ **D.L.K. Birutės dr. Jos** Chi-cagos skyriaus metinėme vi-suotiniame susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: Marija Tumienė, Gražina Musteikienė, Babickienė, Uršulė Lipčienė ir Leonaitienė. Valdyba pareigo-mis pasiskirstys artimiausiu laiku. Revizijos komisijon iš-rinktos: Vilhelmina Genienė, Jautakienė ir Pušneraitienė. Per septynetą metų draugijai ener-gingai ir sumaniai vadovavusi

LIETUVIŠKOJI ŽVAIGZDĖ ITALIJOJE

Italų spaudos atsiliepimai apie solistę Prudenciją, po jos debiuto Milane

KUN. DR. V. BALČIONAS, Roma, Italija

Dar taip neseniai šio dienra-sčio skiltyje ir kituose lietuvių ir Amerikos laikraščiuose mir-gėjo džiugios žinios apie mūsų dainininkės Prudencijos Bičkienės tikrai didelius ir užpelnytus laimėjimus dainavimo mene, at-vedusius ją į Cincinnati, o iš-ten į Italiją — Milaną, garsiausią pasaulyje muzikos ir dainos miestą, kuriame ji ir vėl naujai sužibė skaidria ir didele šviesa ir garbe visiems lietuviams.

Bendradarbiaujant Milano "I-talų Operos bei Koncertų drau-gijai" ir "American Opera Au-dition", Cincinnati, Ohio, mūsų mieloji dainininkė turėjo tikrai retą garbę ir gerą progą, gali-ma sakyti, visam pasauliui pa-rodyti savo talentą. Drauge su

dis buvo visiems, kai po genera-linės repetitijos sužinojo, kad... Tosčą premjerą dainuos lietu-vė Prudencija Bičkienė.

Tačiau kai premjerą pragy-do ta "lietuviškoji" Tosca, ita-lų ausis tuoj sugavo ir suprato jos jėgą, grožį ir vertę. Pasi-pylė triukšmingos katės, iš-saukimai, sveikinimai, pagyri-mai. Italų ir amerikiečių susi-žavėjimas ir ovacijos buvo šil-tos ir ilgos. New Yorko Metro-politan operos dirigentas, **Faus-to Cleva**, Amerikoje ir kitur garsi ir žinoma asmenybė, tuoj po spektaklio pareiškė didelį susižavėjimą ir pagyrimą. As-meniškai ją sveikino daug gar-sių italų ir amerikiečių, atvy-kusių gana gausiai į Toscos de-biutą.

Sol. Prudencia Bičkienė

dainavimo konkursą laimėjusių amerikiečių grupę, Prudencija Bičkienė š. m. rugpj. 13 d. dai-navo Milano Naujajame teatre, Puccinio Toscoje, Toscos vaid-menyje.

Italus nustebinęs siurprizas
Amerikos dainininkams besi-ruošiant Milane Toscos spektak-liui, visi italai ir visa jų spa-uda iš anksto tikėjosi ir buvo beveik tikri, kad Tosčą prem-jerą dainuosianti visiems ita-lams žinoma garsioji jų Mrs. **Mike Buongiorno** (popularia-usio Italijoje televizijos "Lascia Radoppia" programos vedėja) buvusi žmona, gyvenanti dabar Amerikoje ir atvykusi ten Tos-cos miesto kritikų ir publikos įvertinimui, miesto, kuris ir už-sienyje laikomas žymiausiu ope-rinio meno centru... Tosca bu-vo kietas egzaminas ryžtin-giems ir uoliems amerikiečiams.

Sekančią dieną visi Milano laikraščiai mirgėjo palankia-usiom ir vertingom recenzijom apie amerikiečių Toscos pastatymą ir pačią Tosčą — Pruden-ciją Bičkienę. Štai keletas žy-miausiųjų Milano laikraščių iš-traukų, liečiančių daugiau mū-sų dainininkę.

L'Italia: "Vakar vakaro pa-sirodymas Naujame Teatre ame-rikiečių dainininkų (menininkų), galima sakyti, visumoje susilaukė džiuginančių rezulta-tų... American Opera Auditions Cincinnati, Ohio, iniciatyva gru-pė amerikiečių operos solistų šiais metais atvyko į Italiją pri-sistatyti repertuaro opere mū-sų miesto kritikų ir publikos įvertinimui, miesto, kuris ir už-sienyje laikomas žymiausiu ope-rinio meno centru... Tosca bu-vo kietas egzaminas ryžtin-giems ir uoliems amerikiečiams.

pirmininkė Sofija Oželienė griež-tai atsisakė nuo einamųjų pa-reigų dėl susidėjusių šeimos aplinkybių.

★ **Kongreso narė Margaret Church** bus pagrindinė kalbė-toja pabaltiečių rengiamame Es-tijos, Latvijos ir Lietuvos San-tarvės ir Bendradarbiavimo su-tarties pasirašymo 24 m. su-kakties minėjime spalio 12 d. 3:30 val. p. p. Jaunimo centre.

M. Church, gyv. Evanstonė, y-ra didelė pabaltiečių simpati-kė, jos rūpesčiu bei pastango-mis pasiūstyti memorandumai Washingtonan, D. C., visuomet būdavo išspausdinami perlamen-tarinėse žiniuose.

★ **Dailininkė Dalia Juknevičiūtė** su Algimantu Mackum bus sutuokta spalio 4 d. (šeš-tadienį) šv. Kryžiaus bažnyčioje 11 val. ryto. Vestuvinės vai-

"Visų centre buvo Prudenci-ja Bičkus, šilto ir įtikinančio balso, grynos tonacijos ir tiks-laus muzikinio išpildymo sopra-nas"...

Corriere D'Informazione, 1958 m. rugpj. 14 d., antraštė Naujas pasisekimas: "Amerikiečių dai-nininkų grupės pastatyta ame-rikietiška Tosca Naujajame Te-atre praėjo su dideliu pasiseki-mu. Nežiūrint atostogų meto, publika buvo skaitlinga".

"Šie dainininkai, visi gana ge-ri ir pajėgūs, turi neabejotinai pažymėtinų savybių, yra labai gerai pasiruošę ir turi užtikrin-tų sceninių gabumų. Iš visų va-kar vakaro spektaklyje iškyla savo asmenybe ir išraiškos in-tensyvumu ir savc išlygintu bei turtingu niuansais balsu sopra-nas Prudencia Bičkus, Flavios Toscos rolė".

"Vakaro pasisekimas pasireiškė pakartotinais išsankimais scenon solistų, dirigento ir at-skirų vienetų".

La Notte, 1958 m. rugpj. 14-15 d.d., stambia antraštė Ame-rikiečių balsai, milaniečių katu-tės, rašo:

"Vakar buvo nepaprastas va-karas Naujajame Teatre, kur bežengia scenon italai užleido savo vietą Amerikos kolegoms, prieš keletą mėnesių ruošto kon-kurso laimėtojams, atvežusio juos European pasitobulinimo kursui ir debiutui".

"Svečiai visų pirma nusipel-no pagyrimo savo sąžiningu mu-zikiniu pasiruošimu... neabejo-tinai augštesniu už sceninį, ku-riame daro pirmuosius žings-nius..."

"Centriniam Toscos vaidme-nyje buvo sopranas Prudencia Bičkus, kurios skambus ir sod-rus balsas sugebėjo duoti to-bulą (paties autoriaus pabrauk-ta!) dainavimą ir išraišką ne-laimingai Toscos figūrai, pasi-aukojusiai iš meilės savo Mari-jui"...

Koks begaliniai gražus balsas...

Po operos spektaklio, rugpj. 16 d., tame pačiame Milano te-atre mūsų dainininkė dar kon-certavo su simfoniniu orkest-ru, kur taip pat buvo labai gau-su visokių meno garsenybių ir kritikų iš Italijos, Amerikos ir kitur. Šiam koncerte buvo iš-skirti du geriausi dainininkai: italų bosas ir mūsų **Prudencia Bičkienė**. Tuoj po kon-certo Metropolitan Operos diri-gentas, Fausto Cleva, nuošir-džiai ir šiltai sveikindamas pa-sakė: "Koks begaliniai gražus Jūsų balsas...", o Cincinnati o-peros prezidentas tuoj čia pat užtikrino, kad sekantį sezoną Prudencia Bičkienė tikrai dai-nuosianti Cincinnati operoje.

Koncerto proga Milano didie-ji laikraščiai vėl pirmam pusla-py įsidėję mūsų dainininkės nuo-trauką tautiniam kostiume su plačiais ir šiltais laimėjimų ver-tinimais, kartu pabrėždami, kad tai lietuvių dainininkė.

Vietinė amerikiečių spauda

Grįžusią nemo mūsų daininin-kę vietinė spauda ir kaurike didieji Chicago dienraščiai taip pat sutiko su dideliu dėmesiu ir labai šiltai vertino jos laimė-jimus, išsidėdami jos nuotrauką, biografiją, pasiūkėjimus ir t.t.

Baigiant kartu su visa italų, amerikiečių ir lietuvių spauda norisi dar sykį pasidžiaugti ir palinkėti mūsų mieliajai Lietu-vos lakštingalai, pirmajai ir dar tik vienintelei iš tremtinių tei-kopusiai ir tokias meno augštu-mas, sėkmingai ir nepailstamai dainuoti visam pasauliui mūsų tėvynės Lietuvos meilę ir ilgę-sį tikram grožiui.

šės įvyks Balio Pakšto svetainė-je, 2801 W. 38th St., 7 val. va-karo.

Dalia Juknevičiūtė neseniai tesugrįžo iš Europos. Laimėju-si Meno instituto Chicagoje sti-pendiją, D. Juknevičiūtė viene-riems metams buvo išvykusi Prancūzijoje ir Italijoje studijuoti meną. Jaunoji dailininkė reiškiasi aktyviai mūsų akademinio jaunimo tarpe.